

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INDBYDELSESSKRIFT

TIL

AARSPRØVEN OG AFGANGSPRØVERNE

I

HORSENS LÆRDE SKOLE

I JUNI OG JULI 1887.

---

1. BEMÆRKNINGER OG VINK ANGAAENDE SKOLENS UNDERVISNING OG ORDEN. AF REKTOR C. IVERSEN.
  2. SKOLEEFTERRETNINGER. VED REKTOR C. IVERSEN.
-

HORSENS,

FOGHS BOGTRYKKERI.

1887.

I.

BEMÆRKNINGER OG VINK

ANGAAENDE

SKOLENS UNDERVISNING OG ORDEN.

AF

REKTOR IVERSEN.

I.
Den første Undervisning.

Ved kgl. Anordning af 16de Juni 1882 ere Fordringerne ved Optagelse i den lærde Skoles nederste Klasse fastsatte saaledes:

1. *Dansk.* Ved Optagelsesprøven i nederste Klasse fordres i Modersmaalet dels Oplæsning af et Stykke af en dansk Læsebog eller Forfatter i Forbindelse med Analyse, ved hvilken kræves sikkert Kjendskab til det vigtigste af Grammatiken, især til Ordklasserne, Ordenes Bøjning og den enkelte Sætnings Dele, dels saavel en skriftlig med antagelig Sikkerhed i Retskrivning og Skilletegnes Brug nedskreven Gjengivelse af et to Gange forelæst Stykke, som en ikke for let Diktatstil, hvilke to skriftlige Arbejder tillige bedømmes som Prøveskrift.
2. *Tysk.* Det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 100 Oktavsider af en Læsebog.
3. *Fransk.* Det vigtigste af den regelmæssige Formlære og 50 Oktavsider af en Læsebog.
4. *Geografi.* En Oversigt over hele Geografien efter en kortere Lærebog.
5. *Historie.* Danmarks Historie i samme Omfang som ved Fjerde Klasses Hovedexamen.
6. *Religion.* Bibelhistorie i kort Begreb og Hovedstykkerne af Luthers lille Katekismus.

7. *Naturhistorie*. Pattedyr og Fugle efter en kortfattet Lærebog.
8. *Regning*. Færdighed i praktisk Regning saa vidt, at alle Regninger med hele og brudne Tal kunne udføres let og sikkert og bringes i Anvendelse paa simple praktiske Opgaver som dem, der pleje at henføres under Reguladetri.

Af hvad der ovenfor er anført vil det ses, at der, foruden hvad der i de almindelige Skolefag kan kræves af en velbegavet og velundervist Dreng i en Alder af 12 Aar, desuden fordres noget Kjendskab til to fremmede Sprog. Fordringerne heri ere ikke saa ganske ringe, og Grunden maa derfor lægges i Tide; i Almindelighed vil der kræves 4 Timers ugentlig Undervisning i Tysk i 2 Aar og 4 Timers ugentlig Undervisning i Fransk i 1 Aar, og vedkommende Discipel maa altsaa begynde paa Tysk i en Alder af 10 Aar og paa Fransk i en Alder af 11 Aar. Herpaa er ogsaa den med Latin-skolen forenede Forberedelsesskole beregnet, idet den optager Drengene i en Alder af 10 Aar, ikke kræver Forkundskaber i fremmede Sprog, men begynder paa Tysk i nederste Klasse og paa Fransk i øverste Klasse.

Da Fordringerne i de to fremmede Sprog for Mange staa som det Vigtigste eller maaske endog som det Eneste, der er værdt at lægge Mærke til, idet man gaar ud fra, at de øvrige Fordringer i Fag, der tildels ere Almueskolefag, ikke have meget paa sig, kunde et Par Bemærkninger herom maaske ikke være overflødige.

Før man kan tænke paa at begynde paa Undervisning i fremmede Sprog, maa Vejen dertil være banet gjennem Modersmaalet; det er gjennem For-

staaelse og grundig Behandling af Modersmaalet, at Bevidstheden skal vækkes om den i ethvert Sprog liggende Organisation og Mekanisme, om de Midler, Sproget bruger for at udtrykke visse Begreber. Allerede i en Alder af 9 Aar vil en Dreng være i Stand til at fatte, hvad Bøjning vil sige; han forstaaer, hvad Virkning det gjør at sige *Drengens* istedetfor *Drengen*, han kan gjøre Forskjel paa *god* og *godt*, *stor* og *stort*, *Mand* og *Mænd*, *læser* og *læste*, *stor* og *større* o. s. v., og at forstaa og kunne anvende dette er jo at kunne Grammatik. Denne Beskjæftigelse med Grammatik skal ikke drives som særskilt Fag, og i Begyndelsen skal der ikke være Tale om at bruge nogen Lærebog, men de grammatiske Øvelser skulle optræde som Forstandsøvelser, sluttende sig til hvad der læses. Ved en saadan begyndende Grammatikundervisning skulle efterhaanden de forskjellige Ordklasser sondres og de for hver Klasse ejendommelige Betegnelser, som Kjøen, Tal, Person, Tid o. s. v., samt disses Udtryk i Ordformen læres. Herved erhverves et Grundlag for det i de ovenanførte Fordringer nævnte Kjendskab til Ordklasserne og Ordenes Bøjning, hvilket Kjendskab bliver mere og mere befæstet ved Undervisning i Tysk, naar man der f. Ex. strax bliver opmærksom paa, at Ordforbindelser som *Mandens Kone* og *Konens Mand* ikke udenvidere kunne overføres paa Tysk, men at Tysk har en anden Sprogmekanisme og bruger andre Midler til at fremkalde samme Virkning.

Men for at kunne faa fat paa Begreberne og Midlerne til disses Udtryk i Ordenens Form maa man først forstaa, at Formen udtrykker Begreberne, og derfor maa der lægges den største Vægt paa, at Formen træder skarpt frem for Øret og Tanken ved en nøjagtig Oplæsning, saa at man f. Ex. hører

og bliver sig strax bevidst, at der er Forskjel paa *Jægerens* og *Jægernes*, paa *synes* og *syntes* o. s. v.

Imidlertid skal ved Siden af denne Øvelse i at have Opmærksomheden henvendt paa Sprogets Enkeltheder tillige Sprogets Helhed tages op til Behandling; dette sker bedst ved idelig Oplæsning og mundtlig og skriftlig Gjengivelse af hvad der læses.

Hele denne Sprogøvelse med Modersmaalet som Grundlag er ikke blot en Betingelse for at lære fremmede Sprog — og læres de grammatiske Grundbegreber ikke gennem Modersmaalet, maa de læres i det fremmede Sprog, og Lærerne i disse Sprog maa saa overtage dette Arbejde med — men en Hovedbetingelse for al forstandig Læsning, saa at Drengen efterhaanden faar sin Bog til at tale til sig, til at fortælle noget, thi ellers forstaar han heller ikke at lære en foresat Lektie; og har man først faaet den danske Læsebog til at fortælle sine Historier og Beskrivelser, er Overgangen derfra let til Historien, Geografien, Naturhistorien og Bibelhistorien, der efterhaanden fortælle hver sit Indhold. Naar saa hertil hele Tiden slutter sig Øvelse i Regning, har man omspændt de vigtigste Dele af hele den menneskelige Viden og sat alle Aandsevner i Virksomhed, hver paa sit Omraade.

Det kunde maaske synes, at der ikke er Grund til at omtale disse simple og letfattede Ting paa en saa vidtløftig Maade, men Erfaringen viser, at disse simple Ting ikke altid blive paaagtede, og navnlig bør det ideligt fremhæves, hvilket uudtømmeligt Dannelsesstof der ligger i selve Modersmaalets Behandling paa det allerlaveste Undervisningstrin; men netop paa dette Trin er det ofte, man begaar Fejl ved at forvexle Aandsmodenhed og Aandsudvikling mod løsreven Viden om mange forskellige

Ting og ved at se mere paa Fordringernes Omfang end paa deres Indhold. Det er ikke saameget Undervisningsstoffet, det kommer an paa, som paa Undervisningsmetoden, thi Hovedopgaven er at vække Disciplenes Æftertanke, tvinge dem til at følge et bestemt Spor i deres Tankegang og derefter udtrykke sig i et klart og bestemt Sprog.

Det følger af sig selv, at den, der er vant til at følge Undervisningen fra det laveste til det højeste Trin, faar det klareste Blik for, hvad der især skal lægges Vægt paa ved den første Undervisning. Jeg henvendte derfor i Skoleprogrammet for 1883 et Par Ord til Forældrene om den forberedende Undervisning, særligt til Forældre paa Landet, der have størst Vanskelighed ved at faa deres Børn godt forberedte, og jeg fremhævede, hvor vigtigt det er at begynde i Tide. Idet jeg gjentager dette, skal jeg ogsaa gjentage min Opfordring til Forældrene om at henvende sig til Skolen i Tide, og Skolen vil fremdeles med største Beredvillighed staa bi med Raad og Daad i denne Retning. Det har den største Betydning for et Menneskes hele Udvikling, af hvad Beskaffenhed hans første Undervisning er, og den første Undervisning vil paatrykke ham et Præg, der aldrig udviskes. Det gjælder fremfor Alt om at lægge Alvor og Grundighed i Børneundervisningen, thi det er denne, der bærer et Folks hele aandelige Udvikling.

II.

Studerende og Realister.

At de studerende Klasser og Realklasserne for Tiden ere helt adskilte her i Skolen, har blot sin Grund i Disciplantallet, thi i de to nederste Klasser

er der ingen anden Forskjel, end at de studerende Disciple læse Latin, medens Realisterne faa Undervisning i Engelsk og Tegning, hvorimod alle de andre Fag ere de samme for begge Afdelinger (dog kunne Realister fritages for Fransk). I 3die Klasse kommer hertil, at de studerende Disciple have Græsk, men Realisterne Fysik; desuden indtræder i denne Klasse tillige den Forskjel mellem de studerende Disciple indbyrdes, at for dem, der ønske det, kan Græsk falde bort og erstattes af Fysik og Engelsk; men ved dette Valg afgjøre de da tillige, om de ville være Studenter af sproglig-historisk Retning eller af mathematisk-naturvidenskabelig Retning, og vælge de den sidste Retning, maa de forlade Horsens Skole ved Udgangen af 4de Klasse, da vi i 5te og 6te Klasse kun have den sproglig-historiske Retning; den eneste Skole i Jylland, der har begge Retninger, er Aarhus Kathedralskole.

Bliver der nu Spørgsmaal om, hvad man vil tilraade, naar der skal vælges mellem disse forskellige Muligheder, da maa man først bemærke, at et Valg ikke er saa afgjørende nu, som det var tidligere, da der var større Adskillelse mellem studerende og ikke-studerende Disciple, og da en Dreng, der gik ud af en Latinskole paa Halvvejen, ikke fik nogen Afslutning paa sin Uddannelse. Nu derimod have de studerende Disciple en Afslutning — nemlig 4de Klassen Hovedexamen, der giver samme Rettigheder som Realexamen — paa samme Trin i Skolen som Realdisciplene, altsaa i en Alder af 16 Aar. Desuden ere de studerende Disciple nu ikke længer en privilegeret Kaste i Latinskolen; der ydes Realisterne samme, ja maaske større Om-sorg, thi Realisterne ere ikke længer Undtagelser i Latinskolerne, de ere i Antal jævnbyrdige med de studerende Disciple, og derfor hører man heller ikke

nu Nogen sige, som man for en Snes Aar siden saa tidt hørte: „Ja, ham kan det nu være det samme med, han skal jo ikke studere.“

Men skal der nu gjøres et Valg mellem de forskjellige Muligheder, da vil Svaret fra Skolens Side, naar det først fra Forældrenes Side er afgjort, at de ville ofre saa meget paa deres Søn, som der udkræves, for at han kan nyde en højere Undervisning, især komme til at rette sig efter den Mening, man har om vedkommende Discipels Nemme og Læselyst. Er hans Nemme og Læselyst kun ringe, vælges den letteste Vej, nemlig Realklassen uden Fransk. Hvilken Betydning det har, om han tager Almindelig Forberedelsesexamen med Fransk eller uden Fransk, vil bedst ses af følgende Bestemmelser i kgl. Anordning af 30te August 1881.

„De, der agte at indstille sig til Adgangsexamen i Mathematik ved den *polytekniske Lærestalt* eller til den ved Landbohøjskolen foreskrevne Prøve for *Showbrugselever*, maa forinden være prøvede ved den Alm. Forberedelsesexamen i alle 9 Fag (Dansk, Engelsk, Tysk, Fransk, Historie, Geografi, Mathematik, Naturhistorie, Naturlære) og bestaaede med mindst 48 Points, hvoraf 12 for Modersmaalet“.

„De, der ville indstille sig til de ved den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole foreskrevne Prover for *Landinspektorelever*, *Dyrlæger*, *Landbrugselever* og *Havbrugselever* skulle, ligesom ogsaa de, der ville indstille sig til *farmaceutisk Examen*, *Tandlægeexamen* og *juridisk Examen for Ustuderede*, forinden have taget Alm. Forberedelsesexamen, dog med Forbigaaelse af et af de tvende levende Sprog Fransk eller Tysk. En særskilt Prøve i Latin maa Farmaceuterne underkaste sig.“

Foruden hvad her er anført af nævnte kgl. Anordning om Alm. Forberedelsesexamen, kræves

Fransk ogsaa af dem, der ville være *Officerer* eller gaa ind i *Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenets* Tjeneste. Men er en Discipel gaaet ud af Skolen med Examen uden Fransk, og dette Sprog siden kræves af ham i den Stilling, hvori han vil indtræde, kan han tage en Tillægsexamen i Fransk; hertil vil der udkræves et Aars Forberedelse. Det vil heraf ses, at for den, der har Examen i Fransk, staa alle de nævnte Veje aabne, men for den, der kun har Examen i Tysk og Engelsk, kun nogle af dem.

Er en Dreng gaaet ind i den studerende Afdeling, og har han Evner til at magte hvad han skal, men er ikke i Besiddelse af Udholdenhed eller stærk Lyst til Bogen, vil det dog være rigtigst, at han fortsætter sin Skolegang som studerende Discipel, til han kan tage 4de Klasses Examen, men han skal da, hvis man ellers paa dette Standpunkt er i Stand til at bedømme ham, fra 3die Klasse af læse Fysik og Engelsk, ikke Græsk. For Disciple med gode Anlæg, men uden særlig Lyst til at studere, maa denne Mulighed især anbefales, thi faa de senere Lyst til at tage en Examen, vil det altid være dem til Gavn, at de, foruden at have de samme Kundskaber som Realisterne, tillige kunne noget Latin, og desuden staa jo da ogsaa Vejen dem umiddelbart aaben til at blive Studenter af mathematisk-naturvidenskabelig Retning.

At gaa over fra en studerende Klasse til en Realklasse paa et højere Trin i Skolen volder altid Vanskelighed, da det kræver ikke saa lidt Tid at indhente det Manglende i Engelsk. Derimod sker det ikke saa sjældent, at en Discipel strax i 1ste Klasse gaar over i Realklassen fra den studerende Klasse, og det er da gjerne Latinen, der fremkalder denne Forandring; men i Almindelighed viser det sig da ogsaa, at han heller ikke rigtigt kan magte

de andre Fag, og Sagen ordnes da paa den simpleste Maade derved, at han bliver Oversidder og næste Aar begynder forfra i 1ste Realklasse.

Bedst er det, at en Discipel kan fortsætte i den Afdeling, hvori han har begyndt, hvad enten han er studerende Discipel eller Realist, thi den studerende Discipel kan afbryde ved 4de Klasses Hovedexamen, og Realisten kan, hvis han har Lyst, let blive Student, naar han har taget Realexamen.

Er der saaledes end mange Veje, ad hvilke man kan naa Maalet, saa skal der ad enhver Vej baade Flid og Udholdenhed til for at naa Maalet. Men Maalet, det vil sige en afsluttende Examen, bør naas, og mange fortryde i en senere Tid, at de ikke, da de havde Løjlighed dertil, fik en Examen. Man er i vore Dage noget bekymret over, at Antallet paa dem, der tage Examiner, er saa stort; men hvis man mener, at det er en af de bedste Støtter i Livet at have lært noget i sin Ungdom, saa maa man ogsaa sætte Kundskaber og Skoledannelse højt, og gjør man det, maa man jo billige, at unge Mennesker strømme til de forskjellige Lærestalter; men skulle de have Kundskaber, kunne de jo dog, for at faa den fulde Nytte af deres Skoledannelse, intet bedre gjøre end at afslutte deres Skolegang med en Examen, der giver Adkomst til visse Stillinger, saa at de derigjennem kunne skabe sig en Existens. Naar Tiderne ere trange, er der netop Grund til at fremhæve Nyttens af gode Skolekundskaber, og den Omstændighed, at saa mange unge Mennesker i vore Dage tage Examiner, er netop et Tegn paa, at Tiderne ere trange.

Nu er der jo ganske vist mange andre Maader at skaffe sig Kundskaber paa end ved at gaa i Skole, men Skoledannelsen har det Fortrin, at den ved sin langsomme Fremadskriden og ved sin grun-

dige Gjennemarbejdelse af ethvert Lærestof giver dette Tid til at blive helt optaget og fordøjet, saa at det kan virke paa Karakteren og Personligheden og fremkalde den Aandsmodenhed, der skal være Hovedresultatet af al Kundskabstilegnelse. Det er i Erkjendelsen heraf, at Examensbestemmelserne indrømme Skolens Disciple ikke ubetydelige Lettelser med Hensyn til Examensstoffets Omfang, idet man er gaaet ud fra, at man ikke behøver at bebyrde dem med saa stort et Stof, da man er sikker paa, at det, de skulle gjøre Rede for, er fuldstændigt tilegnet.

III. Skoleorden.

I den gamle Skoleforordning af 7de November 1809 hedder det i Afsnit V, der handler om Skoledisciplinen: „Ikke Flid alene, men ogsaa den udvortes Orden, den Sædelighed og den Velanstændighed, som ere uundværlige i enhver offentlig Undervisningsanstalt, om den skal bestaa med Held, skal i samtlige lærde Skoler være Hovedgjenstande for den omhyggeligste Opmærksomhed og Omsorg; alle Lærerne ere forpligtede til enigen og klogeligen derover at vaage og dertil at medvirke, og Skolernes Foresatte bør agte paa, at enhver for dette Øjemed skadelig Mangel af Opsyn betimeligen hæves, og at Aarsagen dertil ryddes af Vejen.“

Disse Ords Sandhed vil vel Ingen betvivle; men ligesom den nævnte Forordning ikke gaar ind paa Enkeltheder, saaledes vilde det ogsaa her blive altfor vidtløftigt at opregne Enkeltheder; og da de i det Hele er umuligt at udtømme en almindelig Sædelighedsforskrift, selv om man nævner nok saa

mange Enkeltheder, skal det blot fremhæves, at medens Skolen i de to første Afsnit af disse Bemærkninger maa føle sig omtrent ene om Ansvaret, saa maa den, hvad dette sidste Afsnit om Skoleordenen angaar, paa det mest indtrængende henvende sig til Hjemmene om at tage deres Andel af de herhen hørende Pligter, for at Skole og Hjem, som der stod ovenfor, enigen og klogeligen kunne vaage over Disciplenes hele Færd. For at disse Bemærkninger imidlertid ikke skulle blive altfor almindelige i deres Udtryk, skal jeg nævne nogle bestemte Forskrifter, som jeg finder der er særlig Anledning til at fremhæve og indskærpe, og til hvis Overholdelse Hjemmets Bistand er aldeles uundværlig.

1. Fritagelse for Skolebesøg skal begjæres skriftligt eller mundtligt forud, thi Skolen maa have det i sin Magt enten at give eller at nægte Tilladelsen. Udeblivelse uden Anmeldelse anmærkes som en Forseelse, der indvirker paa vedkommende Discipels Opførselskarakter. Fraværelse paa Grund af Sygdom anmeldes skriftligt snarest muligt, i alt Fald strax, naar Disciplen atter møder paa Skolen.
2. Offentlig Tobaksrygning straffes som en Forseelse mod Skolens Orden.
3. Det er ikke tilladt nogen Discipel uden i Forældres eller andre Voxnes Selskab at besøge offentlige Beværtningssteder.
4. Disciplene maa holde deres Skolebøger i ordentlig og renlig Stand; Forseelser i denne Retning straffes som Uorden.

II.

EFTERRETNINGER

OM

HORSENS LÆRDE SKOLE

FOR SKOLEAARET 1886—87.

VED

C. IVERSEN.

I. Examiner.

1. Skolens Hovedexamen afholdtes fra 25de Juni til 13de Juli. Derefter opflyttedes til VI 8 af 12 Disciple i V, til V 8 af 12 Disciple i IV S, til IV S 12 af 15 Disciple i III S, til IV R 13 af 16 Disciple i III R, til III S 18 af 23 Disciple i II S, til III R 17 af 21 Disciple i II R, til II S 19 af 22 Disciple i I S, til II R 13 af 17 Disciple i I R. En Discipel gik fra I S over i I R.

2. Afgangsexamen for Studerende.

Til denne Examen indstillede sig: E. L. Andersen, C. Christensen, H. J. Muus, P. Müller, J. D. Nielsen, E. A. Schütte, P. B. C. Westergaard.

De skriftlige Opgaver vare:

Dansk Stil I.

Den almindelige Værnepligts Betydning.

Dansk Stil II.

Hvad giver Kristian den Andens Regering særlig Betydning i Nordens Historie?

Latinsk Version.

Multi inveniuntur, qui ignem inferant urbibus, qui ea, quae per aliquot aetates tuta fuerant, prosternant, qui aequum arcibus aggerem attollant et muros in miram altitudinem eductos arietibus

et machinis quatiant; multi sunt, qui ante se agant agmina et tergis hostium instent et ad ultimum mare perfusi caede gentium veniant. Sed hi quoque, ut vincerent hostem, antea ipsi cupiditate victi sunt: nemo illis venientibus restitit, sed ne ipsi quidem ambitioni crudelitatiq̄ue restiterant; tunc, cum agere alios visi sunt, ipsi agebantur. Agebat Alexandrum furiosum aliena vastandi studium et ad ignota mittebat? an tu putas sanum, qui a Graeciae primum cladibus, in qua eruditus est, incipit? qui, quod cuique optimum est, eripit, Spartam servire jubet, Athenas tacere? Non contentus tot civitatum strage, quas aut vicerat Philippus aut emerat, alias alio loco projicit et toto orbe arma circumfert; nec subsistit usquam lassa ejus crudelitas, immanium ferarum modo, quae plus, quam postulat fames, mordent. Jam in unum regnum multa regna conjecit; jam Graeci Persaeque eundem timent; jam etiam a Darei imperio liberae gentes jugum ejus accipiunt: it tamen ultra terrae finem, Oceanum temptat, ipsi naturae vim parat. Ne Gnaeo quidem Pompejo externa ac domestica bella virtus aut ratio suadebat, sed insanus amor magnitudinis falsae; quid illum circa omnes orbis terrarum angulos traxit, nisi infinita cupido crescendi, cum sibi uni parum magnus videretur? Quid C. Caesarem in bella, sibi pariter ac rei publicae fatalia, immisit? nonne ambitio et immodica supra ceteros eminendi cupiditas? Unum ante se ferre non potuit, cum res publica supra se simul illum et Pompejum ferret. Quid? tu C. Marium, cum Jugurtham per Africae deserta sequeretur, cum Teutonos Cimbroscque concideret, tot pericula putas oppetisse virtutis jussu? Marius exercitus, Marius ambitio ducebat!

Fransk Stil.

Alle kjende den Periode af den franske Revolution, som man kalder Rædselsperioden. Den Lov, der saa at sige blev Rædselsperiodens Grundlov, var Loven af 17. September 1793, den saakaldte Lov om de mistænkte: alle, der vare mistænkte for hvad man kaldte „Ubørglerlighed“ skulde uførtøvet arresteres. Fra dette Øjeblik af hørte Arrestationerne paa en Maade til Dagens Orden. Under disse Omstændigheder maatte Fængslerne snart ikke mere være tilstrækkelige. Der var mere end tredive saadanne under denne Frihedsæra, og man vilde have behøvet endnu tre Gange saa mange, for at de fængslede der kunde have den nødvendige Plads. Klostre, Kaserne, private Huse, selv Paladser bleve forvandlede til Fængsler. De, der boede i disse nyindrettede Fængsler, give et Billede, der ikke har noget synderlig skrækkeligt, af det Liv, som de

førte der i de første Tider. Ved at offentliggjøre Loven om de mistænkte — siger en Forfatter i Dagbogen om sit Fængsel — sørgede man for at udsprede blandt Publikum, at de Personer, hvis Indespærring det offentlige Vel krævede, vilde blive behandlede med alle mulige Hensyn, og at deres Slægtninge og Venner frit vilde kunne besøge dem. De nød virkelig denne Frihed i de første Dage af deres Arrest, og enhver forsøgte, sikker paa at han ikke havde gjort sig skyldig i nogen lovstridig Handling, at glemme Tyranniet og Tyrannerne for at søge Fornøjelsen endog i Revolutionens Fængsler. Man spillede alle Slags Spil, musicerede og levede højt, saa vidt som det var muligt; enhver indrettede sig kort sagt saaledes, at der blev den mindst mulige Tid tilovers for ham til at tænke over den sørgelige Stilling, hvori han var bragt.

Tallene skrives helt ud med Bogstaver. Grundlov, charte. Den saakaldte, dit, e. Mistænkt, suspect. Uborgerlighed, incivisme. Høre til, être à. Give, faire. Arrest, détention. Leve højt, faire bonne chère. Bringe, réduire.

Som tilforordnede Censorer mødte: Professor Holm (Medlem af Undervisningsinspektionen), Professor, Dr. Thor Sundby, Dr. Rønning, Overlærer A. Neergaard.

Udfaldet af Examen var følgende:

Dimittenderne.	Fag										Hoved- karakter.	Points.	
	Dansk Stil I.	Dansk Stil II.	Dansk og Oldn.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Lat. Version.	Lat. læst.	Lat. ulæst.	Græsk.			Naturlære.
Andersen.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	Mg.	Ug.	Første K.	95½
Christensen.	Mg.	Mg.	G.	Tg.	G.	G.	G.	G.	G.	Tg.	Mg.	Anden K.	69½
Muus.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Første K.	94
Müller.	Mg.	Mg.	Ug.	Ug.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Første K.	103
Nielsen.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	G.	Første K.	86
Schütte.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Første K.	96½
Westergaard.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Mg.	Mg.	Ug.	Mg.	Mg.	Første K.	100½

3. Almindelig Forberedelsesexamen.

Til denne Examen indstillede sig: A. P. Andreasen, C. E. A. Black, S. C. Holmark, M. J. P. Holst, C. Kampmann, A. M. Kjær, Ax. Lauesgaard, A. N. J. Lauesgaard, N. C. Z. Møller, C. Petersen, O. F. B. Strange, C. R. J. Walters-

dorph, H. V. Westergaard, S. C. Wolhardt, K. H. Waagepetersen, samt som Privatister: A. P. Jacobsen, M. J. Hansen, J. C. Jensen, C. Jørgensen, H. G. Kuhre, P. C. Nielsen, A. Sørensen.

De skriftlige Opgaver vare:

Dansk Stil.

En Skildring af Naturforholdene og Dyrelivet i de store Slettelande i Sydamerika.

Engelsk Version.

John Kitto, an English author, became deaf by a fall from a high place, when he was a boy, twelve years old. The accident happened on his father's birthday; and the preceding evening an old man had lent John a book, for which the boy had long been worrying him, and with the contents of which he was most eager to become acquainted. On the fatal day John's father, who was a mason, was slating the roof of a house, and the boy was assisting him. John had been carrying a load of slates up a ladder to the house-top, and was in the act of stepping from the ladder to the roof, when he lost his footing, and fell from a height of about thirty five feet. He was taken up senseless, and he remained so for about a fortnight. When he awoke one morning to consciousness, it was as from a night of sleep. He saw that it was at least two hours later than his usual time of rising, and wondered that he had been suffered to sleep so long. He attempted to spring up in bed, and was astonished to find that he could not even move. He was very slow in learning that his hearing was entirely gone. The truth was revealed to him in consequence of his inquiring for the book which had so much interested him. He asked his friends to give him this book, and was answered by signs which he could not comprehend. „Why do you not speak?“ he cried; „pray let me have the book.“ This seemed to create some confusion; but at length some one hit upon the happy expedient of writing upon a slate, that the book had been reclaimed by its owner, and that the boy could not in his weak state be allowed to read. „But,“ said John, „why do you write to me? why not speak? Speak, speak.“ Those who stood

around the bed exchanged significant looks, and the writer soon displayed upon his slate the awful words: „You are deaf.“

Deaf, döv. Worry, plage. Mason, Murer. Slate, belægge med Skifer; Skifer, Tavle. Consciousness, Bevidsthed. Reveal, aabenbare. Expedient, Udvej. Reclaim, fordre tilbage. Significant, betydningsfuld.

Arithmetik.

1. A køber i England 125 Yards Klæde à $9\frac{1}{5}$ sh. Ved Salget beregner han sig 25 pCt. Fordel. Istedensfor Penge modtager han af B 1675 Flasker Vin, som denne har indkøbt i Frankrig for 1 fr. 20 cent. Flasken. Hvor mange pCt.s Fordel har B beregnet sig?

$$\frac{1 \text{ sh.}}{1 \text{ fr.}} = \frac{5}{4}.$$

2. I Ligningen

$$\log. (3x + 5)^2 + \log. (2x - 5)^2 = 4,$$

betyder *log.* Logarithmer i Brigg's System. Find x og prøv Rigtigheden af de fundne reelle Rødder.

3. Efter at Nævneren i Brøken i følgende Udtryk

$$\sqrt{\frac{x^3 - 2x^2 + 4x - 12}{3x^2 - 15x + 18}}$$

er opløst i Faktorer, skrives det under den simplest mulige Form samt beregnes uden Logarithmer med en Nøjagtighed af $\frac{1}{81}$ for $x = 8$.

Geometri.

1. Omkredsen af en retvinklet, ligebenet Trekant er given lig p . Siderne beregnes og Trekanten konstrueres.

2. En Cirkelbue AB er 60° . Radius CA og Tangenten til B skære hinanden i D . Tangenten til A skærer BD i E . Find Forholdet imellem Trekanterne CBD og EAD .

3. Den ptolemæiske Sætning fremsættes og bevises. Dernæst anvendes den til at finde Korden til Buen $3a$ af Korderne til Buerne $2a$ og a , idet a har en vilkaarlig Gradstørrelse. Til Exempel findes Korden til 108° af dem til 36° og 72° . Den

sidste er $\frac{r}{2} \sqrt{10 - 2\sqrt{5}}$.

Praktisk Regning.

1. En Kapital paa 36000 Kr. staar paa Rente og Rentes Rente, det første Aar til 4 pCt. og i hvert følgende Aar til $\frac{1}{2}$ pCt. mere end det foregaaende indtil Slutningen af fjerde Aar. En anden Kapital paa 54000 Kr. staar i et Handelsforetagende, hvor der i det første Aar vindes 8 pCt., det andet $6\frac{1}{2}$, det tredje $10\frac{1}{4}$ pCt., hvilket Udbytte hvert Aar lægges til Kapitalen. Hvor mange pCt. vindes eller tabes paa den sidste Kapital i det fjerde Aar, naar Forholdet imellem de to Kapitaler ved Slutningen af det fjerde Aar er det omvendte af det, det var fra Begyndelsen af?

2. I M's Testamente er bestemt, at hans Efterladenskaber skulle deles imellem A, B og C saaledes, at A faar dobbelt saa meget som B, og denne dobbelt saa meget som C. M's Ejendomme ere:

- 1) en Gaard paa Landet, vurderet til 180000 Kr., men hvis virkelige Værdi kun er 85 pCt. heraf;
- 2) en Vandmølle, hvis Værdi forholder sig til Gaardens som 4 til 9;
- 3) en Skov, der aarlig indbringer 7200 Kr. (regnet som Rente af en Kapital, der giver $4\frac{1}{2}$ pCt.).

Naar A overtager Gaarden, B Møllen, C Skoven, hvor meget maa da afgives til de andre af den, som faar mere, end Testamentet bestemmer?

Udfaldet af Examen var følgende:

Dimit- tenderne.	Dansk Stil.	Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Regning.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhistorie.	Naturlære.	Ord. m. skriftl. Arbejder.	Points.
Andreasen.	G. +	Mg. ÷	Mg.	Mg.	—	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. +	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. +	Ug.	Mg.	99½
Black.	G. +	G.	Mg. ÷	G.	G. ÷	Mg. ÷	Tg. +	G. ÷	Tg.	G. ÷	Tg. +	G.	Mg.	74
Holmark.	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg.	Mg. +	Ug. ÷	Mg. +	Mg. +	Mg. +	Mg.	Mg.	Mg. +	Mg.	G. +	110½
Holst.	G. +	Mg. ÷	G. +	G. +	—	G. +	Tg.	G. ÷	Tg.	Tg. ÷	G.	Tg. +	Mg.	64
Kampmann.	G. +	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg.	G.	G. ÷	G. +	Mg.	Mg. +	Mg.	Mg. +	Mg. +	100½
Kjær.	Mg.	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	—	Mg.	Mg. +	Mg. ÷	G. +	G. +	Mg. ÷	Tg. +	Mg.	93½
Ax. Lauesgaard.	Mg. ÷	G. +	Mg.	G.	Mg. +	Mg. ÷	G. +	G. ÷	Mg. ÷	Mg.	Mg.	Mg.	Mg. +	101
A. Lauesgaard.	Mg. +	Mg.	Ug.	Mg. +	Mg.	Mg. +	Ug.	Ug.	Ug. ÷	Mg. +	Ug. ÷	Ug. ÷	Ug. ÷	120½
Møller.	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg.	Mg. ÷	G. +	Tg. +	Tg.	Tg. +	G. ÷	G. ÷	G. +	Mg. ÷	Mg. +	83½
Petersen.	Mg.	Mg. +	Mg.	Mg.	Mg.	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	Mg. ÷	Mg.	G.	Mg.	106½
Strange.	G. +	Mg.	Mg.	Mg. ÷	—	Mg. ÷	G.	G. +	G. ÷	G.	Mg. ÷	Mg. +	Mg.	92

Dimit- tenderne.	Dansk Stil.	Dansk.	Engelsk.	Tysk.	Fransk.	Historie.	Geografi.	Regning.	Arithmetik.	Geometri.	Naturhistorie.	Naturlære.	Ord. m. skriftl. Arbejder.	Points.
	Mg. +	Mg. ÷	Ug. ÷	Ug. ÷	Mg. +	Ug. ÷	Ug. ÷	Tg. +	Mg. ÷	G. ÷	Mg. ÷	G. +	Mg. ÷	
Waltersdorff.	Mg. +	Mg. ÷	Ug. ÷	Ug. ÷	Mg. +	Ug. ÷	Ug. ÷	Tg. +	Mg. ÷	G. ÷	Mg. ÷	G. +	Mg. ÷	103½
Westergaard.	Mg. +	G. +	Mg. ÷	G. ÷	Mg. ÷	G. ÷	Mg. ÷	Mdl. +	G. ÷	Tg. +	Mg. ÷	Mg. ÷	Ug. ÷	83
Wolhardt.	G. +	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	Tg. +	G. +	G. +	G. ÷	G. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	88
Waagepetersen.	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	Mg. ÷	G. +	G. ÷	Mdl. +	G. ÷	G. +	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	87½
Jacobsen.	G. +	Mg. ÷	G. +	G. +	—	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	Tg. ÷	Mdl. +	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	76½
Hansen.	Mg. ÷	G. +	G. +	Tg. +	—	Ug. ÷	G. +	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	G. +	Ug. ÷	G. +	87½
Jensen.	Mg. ÷	G. ÷	G. ÷	Tg. ÷	—	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	G. ÷	G. +	G. ÷	G. +	Mg. ÷	77
Jørgensen.	Mg. ÷	G. ÷	G. ÷	Mg. ÷	—	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	Tg. ÷	Tg. +	Mg. ÷	G. +	G. +	70½
Kuhre.	Mg. +	G. ÷	G. ÷	G. ÷	—	Mg. +	Mg. ÷	G. +	G. +	Tg. +	G. +	Mg. +	G. ÷	81½
Nielsen.	G. +	Tg. +	Mdl. +	Mdl. +	—	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	G. ÷	G. +	—	Tg. +	G. ÷	Ikke bestaaet.
Sørensen.	G. +	G. +	G. ÷	Tg. ÷	—	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	G. ÷	Tg. ÷	G. ÷	G. ÷	G. ÷	68½

Som tilforordnede Censorer mødte: Professor Holm Medlem af Undervisningsinspektionen, Dr. Rønning, Adjunkt K. Schmidt; som indbudne: Professor Vald. Schmidt, Pastor Schmidt, Herredsfoged Muus, Apotheker Helms, fhv. Adjunkt Bruun.

4. Fjerde Klasses Hovedexamen.

Til denne Examen indstillede sig: R. V. G. Bentzen, E. N. Fledelius, E. Hansen, J. P. Jensen, P. H. Jensen, E. J. Klingemann, S. Muus, J. C. E. Nielsen, N. L. Nielsen, H. Rasmussen, G. Risom, H. Winther.

De skriftlige Opgaver vare:

Dansk Stil, Arithmetik og Geometri som ved Alm. Forberedelsesexamen.

Latinsk Stil.

Historien viser tidt, hvor utaknemmelige Menneskene ere, og Oldtidens Folk have ikke været mindre utaknemmelige end Kongerne. Vi kjende alle baade Lykurgs og Solons Navne. Hvem af os ved ikke, at Sparta aldrig har frembragt en større eller for Staten nyttigere Mand end Lykurg? Hans Fortjenester vare saa store, at Oraklet i Delphi engang svarede ham, at det ikke vidste, om han var en Gud eller et Menneske. Men hverken hans Sæders Renhed eller hans Kjærlighed til Fædrelandet eller hans Læres Visdom forhindrede Spartanerne fra at glemme hans Dyder, og efter at han længe havde været plaget ved Rænker, blev han drevet i Landflygtighed. Solon var ikke lykkeligere i Athen. Han havde gavnet sit Fædreland baade hjemme og i Krig. Salamis var bleven gjenerobret ved hans Tapperhed, og hans udmærkede Love havde ført Enighed tilbage i Staten, saa at Ingen syntes værdig til større Ros og Kjærlighed end han; men dog blev ogsaa han tvungen til at leve i Landflygtighed, og det faldt ikke engang i hans Lod at blive begravet i det Fædreland, som han havde elsket saa højt.

Oldtiden, antiqvitās. Frembringe, gigno. Renhed, integritas. Rænker, insidiā. Plage, petere. Gjenerobre, recuperare. Falde i Ens Lod, utr. ved contingere.

Udfaldet af Examen var følgende:

Exami- nanderne.	Tysk.	Geografi.	Naturhistorie.	Arithmetik.	Geometri.	Points.	Dansk Stil.	Fransk.	Latin.	Græsk.	Historie.	Naturalære.	Samlet Pointsantal.
Bentzen.	Mg. +	Mg. +	Mg.	Mg. +	Ug.	36 $\frac{3}{4}$	Mg. ÷	Mg. +	G.	G. +	Mg.	—	73
Fledelius.	Mg. +	Mg. +	Ug. ÷	Ug. ÷	Ug.	38	Mg.	Ug. ÷	Mg. ÷	Mg.	Mg.	—	79 $\frac{1}{2}$
Hansen.	G.	G. ÷	G. +	G.	Tg.	20 $\frac{1}{2}$	G.	G. ÷	Mdl. +	G.	G. +	—	31
J. P. Jensen.	Mg. ÷	Ug.	Ug. ÷	Mg. ÷	Ug. ÷	36	G. +	Mg.	G.	Mg.	Mg. +	—	72 $\frac{1}{2}$
P. H. Jensen.	G.	G.	G. ÷	G. ÷	Tg. +	15 $\frac{3}{4}$	G. ÷	Mg. ÷	Tg.	—	G.	G.	41 $\frac{3}{4}$
Klingemann.	Tg.	G. +	G.	G.	G. ÷	20 $\frac{1}{2}$	G.	Mg. ÷	Tg.	G.	G. ÷	—	42 $\frac{1}{2}$
Muus.	Mg.	G. ÷	Mg. ÷	Mg. ÷	G. +	29	Mg. ÷	Mg. ÷	G.	G. ÷	Mg. +	—	62 $\frac{3}{4}$
E. Nielsen.	Mg.	G.	Mg. +	G. ÷	G.	28	Mg. ÷	G. +	Mg. ÷	G.	Mg. ÷	—	64
N. Nielsen.	Mg. +	Ug. ÷	Ug.	Ug.	Ug.	39	Mg.	Ug. ÷	Mg.	Mg. +	Ug. ÷	—	82 $\frac{3}{4}$
Rasmussen.	Mg.	Ug. ÷	Mg.	Ug. ÷	Ug.	37 $\frac{1}{2}$	Mg.	Mg. ÷	Mg. ÷	Mg.	Ug.	—	78 $\frac{1}{2}$
Risom.	Mg. ÷	G. ÷	Mg. ÷	G.	G. +	26 $\frac{1}{2}$	Mg. ÷	Mg.	G.	—	Mg. +	G.	62 $\frac{3}{4}$
Winther.	Mg. ÷	G. +	Mg.	Ug. ÷	Mg. +	34	Mg.	Mg.	G.	Mg.	G.	—	70

Af disse Disciple udgik P. H. Jensen og Risom for at gaa over i anden Stilling. E. Hansen og Klingemann forbleve i 4de Klasse, de øvrige opflyttedes i 5te Klasse.

Som tilforordnet Censor mødte: Adjunkt K. Schmidt; som indbudne: Pastor Schmidt, Pastor Baadh, Herredsfoged Muus, Postmester Friis, Apotheker Helms, fhv. Adjunkt Bruun.

Discipel i 4de Realklasse Søren Hald, der paa Grund af Sygdom var forhindret fra at gaa op til Examen i Sommeren 1886, indstillede sig ifølge dertil af Ministeriet given Tilladelse til extraordinær Examen i Januar 1887. Skriftlig Examen afholdtes i Overensstemmelse med det fra Ministeriet under 29de December 1886 sendte Examensschema saaledes:

Fredag den 7de Januar, Kl. 9—1: Udarbejdelse i Modersmaalet; Kl. 4—8: Arithmetisk Udarbejdelse.

Lørdag den 8de Januar, Kl. 9—1: Geometrisk Udarbejdelse; Kl. 4—8: Praktisk Regning.

Mandag den 10de Januar, Kl. 9—1: Oversættelse fra Engelsk.

De skriftlige Opgaver vare følgende:

Dansk Stil.

Luthers Liv og Virksomhed.

Arithmetik.

1. Paa a) 4500 Kr. tabes i 1 Aar $11\frac{1}{2}$ pCt., paa Resten i det følgende Aar ligeledes $11\frac{1}{2}$ pCt.; hvor mange Procent skal der saa vindes i det 3die Aar for at indvinde det tabte?

b) Dersom der derimod i hvert af de 2 første Aar var vundet $11\frac{1}{2}$ pCt., og det vundne var lagt til Kapitalen hver Gang, hvor mange Procent skal der saa tabes i det 3die Aar for igjen at have 4500 Kr.?

c) Kunne Spørgsmaalene besvares, naar man ikke kjender den oprindelige Kapital?

$$2. \frac{\sqrt[4]{a^3} + \sqrt[4]{b^3}}{\sqrt[4]{a} + \sqrt[4]{b}} + \frac{\sqrt[4]{a^3} + \sqrt[4]{b^3}}{\sqrt[4]{b} + \sqrt[4]{a}} \text{ bringes paa den}$$

simpleste Form og beregnes med fuldstændig Nøjagtighed for $a = 392,04$, $b = 14,8225$.

3. Af Ligningerne $x^3 + y^3 + 2xy = 47$ og $x^3 + y^3 - 2xy = 23$ findes x og y .

Geometri.

1. I en retvinklet Trekant er givet den ene Kathete = 12', den anden Kathetes Projektion paa Hypotenusen = 5,4'. Man skal finde den givne Kathetes Projektion, Højden paa Hypotenusen og den anden Kathete.

2. En Firkant $ABCD$ skal konstrueres af BC , CD , AD , den vinkelrette fra C paa AD og $\sphericalangle B =$ en ret Vinkel.

3. En Firkant $ABCD$ er ved Diagonalen AC delt i en ligesidet og en retvinklet ligebenet Trekant med AC til Hypotenusen. Naar $AC = a$,

a) hvor stor er da Firkantens Omkreds? Ex. $a = 1'$.

b) hvis Omkredsen er 1', hvor stor er da a ?

c) hvis Arealet er 1 $\square'$ hvor stor er da a ?

Resultaterne findes med 3 rigtige Decimaler.

Praktisk Regning.

1. Det Metal, hvoraf en Kugle er støbt, vejer 155,896 t . pr. Kubikfod. Kuglens Overflade er saa stor, at det vilde koste 5,60 Kr. at forsølve den, Forsølvingen beregnet til 8 Kr. pr. Kvadratfod. Hvor meget vejer den ikke forsølvende Kugle? Kuglens Overflade er $4\pi r^2$, dens Volumen (Rumfang) $\frac{4}{3}\pi r^3$.

2. En Landejendom er kjøbt paa den Betingelse, at der strax betales en vis Sum og derefter paa 4 følgende Aarsdage henholdsvis 16000 Kr., 12000 Kr., 8000 Kr. og 4000 Kr. Kjøberen faar Tilbud om, at han strax kan afgjøre Gjælden ved at udbetale 36000 Kr. istedenfor de 4 successive Udbetalinger. Hvilket af Tilbudene er fordelagtigst for Kjøberen, og hvor stor er Forskjellen? Renten regnes til 2 pCt. halvaarlig.

Engelsk Version.

None of the animals kept for their use to man have so much right to be dissatisfied with the treatment they receive at his hands, and with the neglect into which they have fallen, as the goats. In former times, before so much of the waste land had been fertilized, the goat was more generally kept than now, supplying all the wants which the sheep now supplies, except as regards the wool. The goat, however, is not so well adapted for the purposes to which the sheep is applied, being of much slower growth, and consequently not so profitable to the farmer

as its woolly rival. Its natural home also is the more mountainous tracts of country, where the sheep would find it difficult to walk about and feed with any degree of safety. Thus among the mountains of Switzerland, and in those provinces of France which border upon the Alps, and in many parts of Sweden and Norway, the goat is to this day a valued animal. There is one part of Europe where the goat is made use of in an important service. We are told that in the spring of every year vast numbers of sheep are driven from the plains of Arles, and the low flat tracts bordering on the Rhone, to that portion of the Alpine chain which divides France from Italy. With every flock of these sheep are a number of goats, each bearing a bell, marching in front of the wandering animals, and leading them by the route they have been accustomed to take. They are trained by the shepherd for this purpose, and that so intelligently as to obey the word of command, halting or proceeding as directed. In the course of this journey, which usually lasts from thirty to forty days, the animals have to cross many streams and rivers, the goats always plunging into the water before the sheep.

Fertilize, gjøre frugtbar. Adapted, skikket. Tract, Strækning. Alpine, Alpe-.

Udfaldet af Examen var følgende:

Hald.	Dimit- tenden.
G.	Dansk.
G. ÷	Dansk Stil.
Tg. +	Engelsk.
G. +	Tysk.
—	Fransk.
Tg. +	Historie.
+ Md. +	Geografi.
÷ Mg.	Regning.
Mg.	Arithmetik.
Mg.	Geometri.
Mg. ÷	Naturhistorie.
÷ Mg. ÷	Naturlære.
G.	Ord. med skriftl. Arbejder.
63}	Points.

Latinprøven for Farmaceuter bestodes af 2 Examinander, nemlig Carl Emil Andreas Black med Karakteren mg., og Olaf Johan Vilhelm Jensen med Karakteren g. ÷.

II. Disciplene.

Ved Afslutningen af forrige Aars Beretning var Discipelantallet 166. Af disse udmeldtes foruden de ovennævnte, der efter fuldendt Examen forlode Skolen, tillige følgende: C. A. Hansen og J. Ingerslev af V, H. Madsen af IV R, P. A. Madsen af III S, A. Winther af III R, C. Clausen, S. Th. Syndberg, N. M. Nielsen, C. F. H. P. Nielsen, H. C. Koch, M. V. R. Reiff, H. A. Madsen og V. Eggertsen af II R, J. J. R. Holst af I R. En Discipel gik over i I R fra I S. To Disciple afgik ved Døden, nemlig: Aug. Hansen af IV S og P. R. Poulsen af IIR; de vare begge alvorlige og stræbsomme Disciple, og Skolens Lærere mindes dem med Venlighed.

Der optoges 30 nye Disciple, saa at Antallet nu er 153, af hvilke 69 ere udenbys.

Schematisk fremstillet stiller Discipelfrekvensen sig saaledes:

Klasserne:	VI.	V.	IVS	IVR	IIIS	IIIR	IIS	IIR	IS	IR	Sum
Antallet ved Afslutningen af forrige Aars Beretn.	7	13	12	16	16	17	23	23	22	17	166
Før Examen udgik		1			1	1		2			5
Efter Examen udgik som dimitterede.....	7		2	15							24
Efter Examen opflyttedes i	8	8	12	13	18	17	19	13			108
Oversiddere.....		4	2	1	3	3	5	4	3	4	29
Udgik.....		1	1	2		2		7	2	1	16
Optoges			1	2	1	2			17	9	32
Antallet er nu.....	8	11	14	14	22	20	24	10	18	12	153

I nedenstaaende Fortegnelse ere Disciplene opførte i den Orden, som de erholdt ved den sidste Omflytning i Maj Maaned. Ved de nyoptagne Disciple er Fødselsdag samt Faderens Stilling og Opholdssted (naar dette ikke er Horsens) tilføjet. I de studerende Klasser betegner M, at vedkommende Discipel læser Engelsk i Stedet for Græsk, i Realklasserne betegner r, at vedkommende Discipel ikke læser Fransk.

VI.

1. S. J. Petersen.
2. L. P. C. A. Nielsen.
3. C. J. Vestergaard.
4. J. F. S. Bech.
5. M. Laursen.
6. F. C. E. M. Rasmussen.
7. C. N. P. Jørgensen.
8. G. C. Schjøth.

V.

1. N. L. Nielsen.
2. H. Winther.
3. R. V. G. Bentzen.
4. E. N. Fledelius.
5. H. Rasmussen.
6. R. Helms.
7. S. Muus.
8. J. C. E. Nielsen.
9. J. P. Jensen.
10. H. Aae.
11. A. Fogh.

IV S.

1. J. P. Rosenmeier.
2. M. M. C. Claudius.
3. P. F. Abell.
4. A. V. Jacobsen.
5. E. J. Klingemann.
6. A. Westergaard.
7. G. Schütte.
8. C. J. O. Jørgensen (M).
9. H. C. Nansen.
10. F. J. Utoft, f. 22de Februar 1868 (afd. Skolelærer U. i Hveisel).
11. E. Hansen.
12. Th. Hald (M).
13. J. A. M. Hansen.
14. O. Hald (M).

IV R.

1. N. P. J. Nielsen (r).
2. J. C. Mørch.
3. N. A. Lassen.
4. O. S. N. E. Sihm.
5. H. C. L. Hovmand.
6. J. M. Schmidt (r).
7. T. Friis.
8. A. R. Bech (r).
9. V. Madsen.
10. N. L. Hansen.
11. C.

Weismann. 12. S. Langhorn (r). 13. N. C. Nielsen (r), f. 7de Oktbr. 1869 (Tømrer N. i Raarup). 14. W. H. Brammer (r).

III S.

1. J. R. Jørgensen. 2. A. J. C. Pedersen. 3. C. L. P. Anderskouw. 4. E. Pedersen. 5. P. Pedersen. 6. R. Fogh. 7. J. V. Hansen. 8. E. O. Schaffalitzky de Muckadell. 9. A. E. Otterstrøm (M), f. 5te Novbr. 1870 (Pastor O. i Tyrsted). 10. E. Grabow. 11. C. O. H. Güldenchrone. 12. M. Thomsen. 13. O. P. V. J. Brandt. 14. E. H. F. Sihm. 15. V. Madsen. 16. J. V. Elberling. 17. N. M. E. Mikkelsen. 18. H. P. Hansen. 19. P. B. Grove-Rasmussen. 20. V. H. Jensen. 21. C. V. Ebbesen. 22. E. Glud.

III R.

1. A. M. Jensen, f. 16de April 1871 (Pastor J. i Borum). 2. G. Møller. 3. S. P. Laursen (r). 4. C. J. Kjær. 5. A. Nielsen. 6. H. M. V. Hansen, f. 16de Juli 1870 (Gjørtler H.). 7. G. A. Høfler. 8. H. A. Schafrank (r). 9. M. K. Lange. 10. H. J. Elley. 11. M. E. Mikkelsen (r), f. 26de December 1870 (Forpagter M. paa Mosegaard). 12. E. Erichsen. 13. V. Malling (r). 14. J. V. Glud (r). 15. A. Langhorn (r). 16. K. G. Gad. 17. A. M. Hansen. 18. S. Th. Wittrup (r). 19. H. J. Nyholm. 20. A. Braae (r).

II S.

1. H. P. Hansen. 2. E. Aae. 3. J. P. Pedersen. 4. E. Hansen. 5. M. S. M. Møller. 6. C. F. Harries. 7. G. M. Holst. 8. H. C. Gad. 9. F. P. Tranekjær. 10. R. Theilgaard. 11. K. L. Stallknecht. 12. J. N. Lassen. 13. A. J. V. F. Nielsen. 14. E. Lund. 15. A. Ingerslev. 16. J. V. Wittrup. 17. C. F. Schrøder. 18. H. C. Gydesen. 19. E. L. V. Jørgen-

sen. 20. R. Moth. 21. C. C. D. Rosenmeier. 22. U. Hald. 23. H. V. Gall. 24. S. M. Madsen.

II R.

1. P. R. Drost. 2. J. C. R. Qvist. 3. O. R. Kjærby (r). 4. K. Langhorn (r). 5. J. B. Sørensen (r). 6. S. Eggertsen (r). 7. A. Mikkelsen. 8. C. L. S. Ingversen (r). 9. C. A. Damm. 10. J. Levy.

I S.

1. S. J. E. L. Nielsen, f. 29de Juli 1874 (Skolelærer N. i Gjedved). 2. J. C. L. Meyer, f. 30te Oktober 1873 (Forvalter M. paa Wedellsborg). 3. S. Sander Larsen, f. 13de Februar 1874 (Dyrlæge L. paa Elisedal). 4. J. M. Meyer, f. 18de Januar 1875 (Kjøbmand M.). 5. A. Gorm, f. 5te September 1874 (Kjøbmand G.). 6. M. B. Pedersen, f. 7de Februar 1871 (Skolelærer P. i Ejstrup). 7. C. E. Pedersen, f. 1ste Januar 1875 (Stationsforvalter P. i Gramrode). 8. C. M. Christensen, f. 24de November 1873 (Gaardejer C. i Enner). 9. E. M. Güldenchrone, f. 20de September 1874 (Baron G. til Urup). 10. G. E. Gundersen. 11. C. Christensen, f. 30te Marts 1874 (Skomager C.). 12. J. L. Balslev, f. 13de November 1874 (Pastor B. i Vigerslev). 13. O. Fog, f. 17de December 1873 (Kjøbmand F.). 14. E. C. A. Viinsted, f. 2den Januar 1875 (Apotheker V.). 15. F. A. Hansen, f. 22de Septbr. 1874 (Mejeriforpagter H.). 16. J. P. Jacobsen, f. 25de Februar 1874 (Restauratør J.). 17. H. S. Rasmussen, f. 19de Marts 1875 (Kjøbmand R.). 18. M. H. Levy, f. 22de Febr. 1874 (Bryggeriejer L.).

I R.

1. C. A. S. Rasmussen (r), f. 30te Marts 1873 (Proprietær R. i Dallerup). 2. N. Raackmann (r).

3. J. L. O. Petersen, f. 28de Juli 1874 (Kjøbmand P.).
 4. J. M. Helms, f. 23de Oktober 1873 (Proprietær H. i Gjedved). 5. A. J. V. Viinsted (r). 6. R. C. F. Hansen, f. 11te Marts 1874 (afd. Tandlæge H.).
 7. H. C. Petersen (r). 8. E. Mortensen. 9. P. A. Braae (r), f. 20de November 1872 (Stationsforvalter B. i Stenderup). 10. W. B. Smith (r), f. 3die Juni 1873 (Møller S. i Gjedved). 11. E. A. Grumme, f. 7de Oktober 1873 (Kjøbmand G.). 12. J. Hansen (r), f. 14de Juni 1874 (Skipper H.).

Disciplenes Forældre fordele sig efter de forskellige Livsstillinger saaledes:

Landmænd, Proprietærer, Gaardejere, Husmænd.....	37.
Embeds- og Bestillingsmænd, Lærere.....	47.
Kjøbmænd	20.
Haandværkere.....	23.
Næringsdrivende, Fabrikanter, Apothekere, Læger, Dyrlæger.....	26.
	<hr/> 153.

III. Lærerpersonalet.

I Skolens Lærerpersonalet er der indtraadt den Forandring, at Skolens ældste Gymnastiklærer Johan Mathæus Svendsen afgang ved Døden den 25de April efter længere Tids Svagelighed men kun faa Dages Sygeleje. Gymnastiklærer Svendsen var en nidkjær og ivrig Lærer og Skolen oprigtig hengiven.

Skolen blev inspiceret af Sanginspektøren den 16de April.

IV. Undervisningen.

I. Fag- og Timefordelingen.

Fag og Klasser.	VI.	V.	IV.			III.			II.			I.			Lærer- timer.
			S	R	r	S	R	r	S	R	r	S	R	r	
Dansk og Oldnordisk	4	4	2	3	4	4	4	4	2	2	4	3	3	4	35
Tysk			2	3	4	2	4	4	2	3	4	2	2	3	23
Fransk	4	3	2	2		2	2		3	3		3	3		27
Engelsk	2	2	[2]	4	4	[2]	4	4		3	3		3	3	22
Latin	7	8	7			7			8			6			43
Græsk	6	6	[4]			[4]									20
Religion	1	1	[1]			1	2	2	2	2	2	2	2	2	13
Historie	3	3	2	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	23
Geografi			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	16
Mathematik		1	6	8	8	4	6	6	6	8	8	6	7	8	53
Naturhist. ...			2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	12
Naturlære ...	3	2	[3]	3	3	[2]	2	2							10
Skrivning ...									1	1	1	2	2	2	6
Tegning								2	2	2		2	2		4
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	5
Gymnastik	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	60
I Alt	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	36	372

Rektor Iversen: Latin VI og V..... 15 Tim.

Overlærer Müller: Græsk III S, Latin II S.
og I S, Dansk I S, Skrivning og Gym-
nastikinspektion..... 35 —

Overlærer Lohse: Latin IV S, Græsk V og
IV S, Tysk III S, III R, II S, II R, I S
og I R ..... 34 —

Adjunkt M. Schmidt: Geografi III S, III R,
II S, II R, I S og I R, Matematik I S
og I R ..... 26 —

Adjunkt Købke: Engelsk i alle Klasser,
Religion IV S og III S..... 24 —

Lateris 134 Tim.

	Transport	134	Tim.
Adjunkt Buchwald:	Mathematik IV S, III R og II R, Naturlære i alle Klasser, Gymnastikinspektion.....	35	—
Adjunkt Wraae:	Dansk og Oldnordisk VI og V, Dansk IV S, IV R, III S og III R, Tysk IV S og IV R, Gymnastikinspektion.....	32	—
Adjunkt Jacobæus:	Latin III S, Græsk VI, Fransk VI, V, IV S, III R og IS, Historie VI og II S.....	32	—
Adjunkt Steenberg:	Mathematik IV R og III S, Naturhistorie i alle Klasser, Gymnastikinspektion.....	28	—
Adjunkt L. Schmidt:	Fransk IV R, III S, II S, II R og I R, Historie V, IV S, IV R, III S og III R, Geografi IV S og IV R..	29	—
Timelærer Ottosen:	Dansk II R og I R, Religion III R og II R, Historie II R, IS og I R, Matematik II S, Tegning og Sang i alle Klasser.....	31	—
Pastor Müller:	Dansk II S, Dansk Stil I R, Religion II S, IS og I R.....	10	—
Provst Skou:	Religion VI + V.....	1	—
Gymnastiklærer Svendsen:	Gymnastik..	20	—
Gymnastiklærer Martens:	Gymnastik....	20	—
		<hr/>	
		Ialt	372 Tim.

2. Følgende Pensa ere gennemgaaede:

Dansk og Oldnordisk.

I S. *Agerskøvs* Læsebog 4de Afd. *Bojesens* Grammatik. *Rasmussens* fortællende Digte. *Müllers* Opgaver. 34 Stile. (Overlærer Müller).

I R. Som I S. 38 Stile. I r en Gang ugentlig forskellige skriftlige Øvelser. (Timelærer Ottosen og Pastor Müller).

II S. *Agerskows* Læsebog 5te Afd. *Bojesens* Grammatik. *Arentzens* nord. Mythologi. *Rasmussens* fort. Digte til S. 200 (med Forbigaaelse af Kæmpeviserne). Oplæsning af forskellige danske Forfattere. 35 Stile. (Pastor Müller).

II R. Som II S. 30 Stile. (Timelærer Ottosen).

III S. *Dorphs* græske Mythologi. *Bojesens* Grammatik. *Wilsters* Overs. af Odysseen, *Thrighes* Perserkrigene, *Rosenbergs* Træk af Livet paa Island. 31 Stile. (Adjunkt Wraae).

III R. *Dorphs* græske Mythologi. *Bojesens* Grammatik. *Wilsters* Overs. af Odysseen, *Rosenbergs* Træk af Livet paa Island. Analyse. 32 Stile. (Adjunkt Wraae).

IV S. *S. Müllers* Literaturhistorie fra Oehlen-schläger ud; Sammes Haandbog. 16 Stile. (Adjunkt Wraae).

IV R. Til Examen opgives: *Holberg*: Den politiske Kandestøber og Jeppe paa Bjerget, *Oehlen-schläger*: Thors Rejse, *Wessel*: Kjærlighed uden Strømper, *Hertz*: Svend Dyrings Hus, *Hostrup*: Gjenboerne. Efter *S. Müllers* Haandbog: Evald, Grundtvig (med Forbig. af „En Prædiken“), Ingemann, Blicher, J. L. Heiberg (med Forbig. af „Om Oehlen-schläger“), Hauch, Chr. Winther, H. C. Andersen, Pal.-Müller, P. Møller, Hostrup, Goldschmidt. 18 Stile. (Adjunkt Wraae).

V. *S. Müllers* Literaturhistorie fra Reformationen. *Dorphs* Digtarterne. *Wimmers* oldn. Læsebog S. 1—40. *Iversens* Grammatik. 18 Stile. (Adjunkt Wraae).

VI. Til Examen opgives: *S. Müllers* Literaturhistorie; udførligere er *Middelalderen* gennemgaaet,

hvorved der særligt er lagt Vægt paa Kæmpeviserne og Sproghistorien. S. Grundtvigs Udvalg af *Kæmpeviserne* og enkelte andre Viser efter Sammes store Udgave. Prøver af Middelalderens øvrige Literatur. *Holberg*: Erasmus Montanus og Maskeraden, *Ewald*: Fiskerne, *Wessel*: Kjærlighed uden Strømper, *Baggesen*: Gjengangeren og jeg selv (i Udtog), *Oehlenschläger*: St. Hans-Aftenspil, *Grundtvig*: Optrin af Kæmpelivets Undergang i Nord, 2den Afdel. 1ste og 2den Samtale, *J. L. Heiberg*: Aprilsnarrene, En Sjæl efter Døden, *Hertz*: Amors Genistreger, *Hauch*: Tiberius, *Chr. Winther*: Ringens Indskrift, *Pal.-Müller*: Abels Død, Den ottende Kunst. Desuden mange Stykker af *S. Müllers* Haandbog. *Wimmers* oldn. Læsebog S. 53—107 (med Forbig. af Versene i Gunlaugs Saga). Der er skrevet 17 Stile. (Adjunkt Wraae).

Tysk.

I S. *Hauffs* Märchen S. 116—166. *Kapers* Stiløvelser I. *Iversens* Grammatik. (Overlærer Lohse).

I R. *Hauffs* Märchen S. 170—190, 197—209, 212—237. *Kapers* Stiløvelser I. *Iversens* Grammatik. I r desuden særligt mundtlige Øvelser, Gloser. (Overlærer Lohse).

II S. *Kaper* og *Simonsens* Læsebog S. 79—128. *Kapers* Stiløvelser I. *Iversens* Grammatik. (Overlærer Lohse).

II R. *Kaper* og *Simonsens* Læsebog S. 79—128. *Kapers* Stiløvelser I. Stil ugentlig. II r desuden særligt mundtlige Øvelser, Gloser. Overlærer Lohse).

III S. *Kaper* og *Simonsens* Læsebog S. 128—151, 158—183; af Digte S. 39—44. *Kapers* Stiløvelser II. *Iversens* Grammatik. (Overlærer Lohse).

III R. *Kaper* og *Simonsens* Læsebog S. 93—104, 116—128, 175—183, 210—218, 242—254, 272—286;

af Digte S. 17—20, 75—82. *Kapers Stiløvelser II. Iversens Grammatik.* (Overlærer Lohse).

IV S. *Kaper og Simonsens Læsebog. Schiller: Maria Stuart. Kapers Stiløvelser. Iversens Grammatik, Formlære og Syntax.* (Adjunkt Wraae).

IV R. Til Examen opgives *Kaper og Simonsens Læsebog S. 36—52, 167—172, 227—231, 258—270* (ialt 45 Sider = 80 Normalsider). *Schiller: Maria Stuart, de to første Akter (90 Sider).* Tidligere og kursorisk er læst ca. 200 Sider i Læsebogen og *Zschokke: Der todte Gast.* (Adjunkt Wraae).

Fransk.

I S. *Jungs Læsebog S. 1—10, 24—44, 80—85.* Det vigtigste af Formlæren efter *Garrigues. Michelsens Stiløvelser I, 1—27.* Stil 1 Gang ugentlig. 27 Stile. (Adjunkt Jacobæus).

IR. *Jungs Læsebog S. 1—35.* Det vigtigste af Formlæren. En Stil ugentlig. (Adjunkt L. Schmidt).

II S. *Jungs Læsebog S. 35—44, 54—64, 80—85, 96—126.* Formlæren. 24 Stile efter Michelsen. (Adjunkt L. Schmidt).

II R. *Jungs Læsebog S. 35—71, 80—96.* Formlæren. En Stil ugentlig. (Adjunkt L. Schmidt).

III S. *Jungs Læsebog S. 44—64, 126—152.* Formlæren. 23 Stile. Kursorisk S. 159—210 i *Marmier: Hist. all. et scand.* (Adjunkt L. Schmidt).

III R. *Jungs Læseb. S. 44—54, 86—96, 126—165, 199—205.* Formlæren. 25 Stile efter Michelsen. (Adjunkt Jacobæus).

IV S. Til Examen opgives af *Borrings Études litt. S. 1—23, 150—179, 184—194, 281—320.* Hele Formlæren og enkelte Partier af Syntaxen. 23 Stile. Maanedslæsning: 100 Sider af *Marmier: Hist. all. et scand.* (Adjunkt Jacobæus).

IV R. Til Examen opgives *Borrings Etudes* litt. S. 1—23, 49—65, 122—150, 180—194, 206—214, 275—281, 295—304 (ialt 100 Sider = 125 Normal-sider). Kursorisk 150 Sider af *Marmier*: Hist. all. et scand. (Adjunkt L. Schmidt).

V. Af *Baruël* og *Michelsens* Prosastykker 100 Sider. Som Maanedslæsning: *Ohnet*: Le maître de forges S. 1—110. Repeteret hele Grammatiken. 65 Stile. (Adjunkt Jacobæus).

VI. Af *Baruël* og *Michelsen* 150 Sider. Som Maanedslæsning og extemporalt *Oct. Feuillet*: La morte. 54 Stile. (Adjunkt Jacobæus).

Engelsk. (Adjunkt K ø b k e).

I R. *Listovs* Ledetraad I. og II., 1—27. 100 Stile.

II R. *Listovs* Ledetraad II., 25—108; Læsestykker I., 1—37, 2—8. 100 Stile.

III R. *Listovs* Læsestykker I., de ulige Nummere fra 39 til Enden; Læsestykker II., 1—26, 61—98, 118—155, 178—200; Engl. Reader S. 1—21. 65 Versioner. Extemporallæsning efter *Marryat*: The children of the new forest. *Løkkes* Grammatik.

IV R. Til Examen opgives: *Listov*: Engl. Reader S. 1—95, Sammes: Eng. Forf. i Udv. I., S. 1—37, *Boysens* eng. Digte S. 1—30. *Løkkes* Grammatik. Extemporallæsning efter *Marryat*: The children of the new forest, og *Miss Yonge*: Kings of England.

V. *Listov*: Engl. Reader S. 1—62. *Løkkes* Grammatik. Extemporallæsning efter *Marryat*: The children of the new forest.

VI. Til Examen opgives: *Listov*: The Engl. Reader S. 1—95, Sammes: Eng. Forf. i Udv. II., S. 1—64. *Løkkes* Grammatik. Extemporallæsning efter *Macaulay*: Warren Hastings.

III M. *Listov*: The Engl. Reader S. 1—62. *Løkkes* Grammatik. Extemporallæsning efter *Marryat*: The children of the new forest.

IV M. *Listov*: The Engl. Reader S. 62—95. *Listovs* Udv. af eng. Forf. I., S. 1—35. *Løkkes* Grammatik. Extemporallæsning efter *Marryat*: The children of the new forest.

Latin.

I S. *Kerrn* og *Krebs'* Læsebog S. 1—48 (23—48 kun udtogsvis). Formlæren og flere Regler af Syntaxen efter *Madvig*. Stil efter de danske Stykker i Læsebogen, senere efter *Iversens* Stiløvelser. (Overlærer Müller).

II S. *Kerrn* og *Krebs'* Læsebog fra S. 48 ud. *Wellers* Livius S. 1—26. Af *Ovid* (Blochs Udg.) Europa og Cadmus. *Madvigs* Formlære og Syntax til Kap. 8. *Iversens* Stiløvelser. 71 Stile. (Overlærer Müller).

III S. *Wellers* Livius S. 93—109, 187—201. *Cicero* pro I. Manil. Af *Ovid* (Blochs Udg.) Europa og Cadmus. *Madvigs* Syntax repeteret. 65 Stile efter *Iversens* Stiløvelser. (Adjunkt Jacobæus).

IV S. *Virgils* Æn. II. (til Examen 1—505), *Livius* XXIV. (til Exam. Cap. 1—26), *Cicero*: pro I. Manil. og in Catil. II. og III. (til Examen p. I. Manil. og in Catil. II., 1—6). 38 Stile efter *Iversens* Stiløvelser. (Overlærer Lohse).

V. *Livius* XXIV. og XXV., 1—33, *Hor.* Od. I. og II., *Cicero*: Disp. Tusc. I., *Virgils* Æn. II. Extemporalt er læst *Sallusts* Catilina, *Caes.* de bello Gall. I. og VI. og *Cic.* de off. III., 1—10. 30 Versioner efter *Henrichsen*. (Rektor Iversen).

VI. Til Examen opgives: *Livius* XXII., 1—50 *Horats* Od. I. og II. og Ep. I. *Virgils* Æn. I. *Cicero*: Disp. Tusc. I. og Cato major 1—14. Læst er des-

uden *Livius XXI.*, 32—63, *Horats Ep. II.*, *Virgils Æn. III.*, *Cic. pro Roscio Am.* og Resten af Cato major. Extemporalt er læst *Seneca: de providentia* og *Cic. de off. III.* 25 Versioner efter *Henrichsen. Tregders Literaturhistoie* og *Thomsens Antikviteter.* (Rektor Iversen).

Græsk.

III S. *Bergs* Forskole og Grammatik. *Xenof. Anab. II.*, 1—§ 15. (Overlærer Müller).

IV S. *Xenof. Anab. IV.*, *Hom. Od. II.* (Overlærer Lohse).

V. *Hom. Od. V—X.*, *Herod. VIII.*, 1—50. *Tregders* Mythologi. (Overlærer Lohse).

VI. Til Examen opgives: *Hom. Od. II—IV.*, II. VI. Af *Petersens* Anthologi: Elegier: Kallinos, Tyrtaios, Mimnermos, Anakreon, Solon 1., 2.; Xenofanes, Theognis, 1., 6., 8., 10., Epigrammer 1—9.; Alkaios, Sapfo, Anakreon; Skolier: 7.; chorisk Poesi: Simonides 1; Udtoget af *Aristofanes'* Skyer; *Platons* Apologi; *Xenof. Memorab. I*; *Lukians* Timon. *Herodot VIII.*, 1—78, og IX. (Adjunkt Jacobæus).

Religion.

I S. Lærebog § 1—55, 95—105. *Assens'* Bibelhistorie S. 97—148. 14 Salmer. (Pastor Müller).

IR. Lærebog § 1—55. Bibelhist. S. 1—60. 14 Salmer. (Pastor Müller).

II S. Lærebog § 56—95. Bibelhist. S. 73—135. 11 Salmer. Af N. Test. er læst 11 Kap. af Apostl. Gjern., Jacobs Brev og nogle Kapitler af Johannes Evangelium samt Brevet til Filippenserne. (Pastor Müller).

II R. Andet Hovedstykke af Lærebogen. Bibelhistorie S. 97—138. Læst Matthæus Evang. (Time-lærer Ottosen).

III S. Hele Lærebogen repeteret. Bibelhistorie S. 119—177. (Adjunkt Købke).

III R. Andet Hovedstykke af Lærebogen. Bibelhistorie S. 1—83. Læst Matthæus Evangelium. (Timelærer Ottosen).

IV S. Af *Bergs* Bibelhaandbog S. 89—128, 210—243. Læst Apostlenes Gjern. og Matthæus Evangelium. (Adjunkt Købke).

V og VI. De første 4 Aarhundreder af Kirkehistorien. (Provst Skou).

Historie.

I S. Oldtidens Historie efter *Bloch*. (Timelærer Ottosen).

IR. Som I S. (Timelærer Ottosen).

II S. Middelalderen. (Adjunkt Jacobæus).

IIR. Som II S. (Timelærer Ottosen).

III S. Den nyere Historie til 1789. (Adjunkt L. Schmidt).

IIIR. Som III S. (Adjunkt L. Schmidt).

IV S. Den nyere og nyeste Historie. (Adjunkt L. Schmidt).

IVR. Læst og repeteret det hele Pensum. (Adjunkt L. Schmidt).

V. Oldtidens Historie efter *Thrige*, Nordens Historie til Reformationen efter *Thrige*. (Adjunkt L. Schmidt).

VI. Læst og repeteret det hele Pensum efter *Bloch* og *Thrige*. (Adjunkt Jacobæus).

Geografi.

I S. Nordeuropa, Rusland og Mellemeuropa efter *Granzow* Nr. 2. (Adjunkt M. Schmidt).

IR. Som I S. (Adjunkt M. Schmidt).

II S. Syd- og Vesteuropa. (Adjunkt M. Schmidt).

IIR. Som II S. (Adjunkt M. Schmidt).

III S. De fremmede Verdensdele. (Adjunkt M. Schmidt).

III R. Som III S. (Adjunkt M. Schmidt).

IV S. Hele Geografien. (Adjunkt L. Schmidt).

IV R. Som IV S. (Adjunkt L. Schmidt).

Mathematik.

I S. *Jul. Petersens* Arithm. til S. 30. Geometri til S. 20. Decimalbrøk. *Meiers* Regnebog II. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog I. Ugentlige Hjemmeopgaver. (Adjunkt M. Schmidt).

I R. Som I S. (Adjunkt M. Schmidt).

II S. Geometri St. 49—79; Arithm. St. 37—53, 65—67. Procentregning. Opgaver 2 Gange om Ugen. Det almindelige af Fladers og Legemers Beregning. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog I. (Timelærer Ottosen).

II R. Geometri St. 1—74. Arithm. I., St. 20—53 og Ligninger af første Grad med een ubekjendt. Opgaver 2 Gange ugentlig, dels Regneopgaver efter *Meiers* Regnebog II. indtil § 11, dels arithm. og enkelte Gange geom. Opgaver, snart hjemme, snart paa Skolen. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog I. til S. 30. (Adjunkt Buchwald).

III S. Af Arithmetik Læren om Potens, Ligninger af 1ste Grad, Proportioner, Decimalbrøk, Rod, Kvadratrodsuddragning. Af Geometri fra ligedannede Figurer til Slutningen med Forbigaaelse af Læren om Cirklen og dens Dele samt § 88—94 og 121—125. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog I. En Hjemmeopgave om Ugen. (Adjunkt Steenberg).

III R. Arithm. og Algebra I., St. 54—118. Af Algebra II. Læren om Rod. Geometri St. 49—87 95—98. Regneøvelser efter *Meiers* og senere *Knud Christensens* Regnebog. *Buchwald* og *Steenbergs*

Konstruktionsbog. Hjemmeopgaver 2 Gange om Ugen. (Adjunkt Buchwald).

IV S. Arithm. og Algebra II., St. 28—70, undtagen 35, 36, 37, 40, 41, 42 og 43, og I. 119—124. Geometri St. 88—94 og 106—127. *Buchwald* og *Steenbergs* Konstruktionsbog II. Opgaver 1 Gang ugentlig, dels hjemme, dels paa Skolen i 2 samlede Timer. (Adjunkt Buchwald).

IV R. Arithm.: Ligninger af 2den Grad, imaginære Størrelser, Rækker, Logarithmer, Rentesregning. Geom.: Cirkelperiferiens Længde, Fladeindhold samt § 88—94. Det hele Pensum repeteret. Regning 2 Timer om Ugen, tildels efter *K. Schmidts* Regnebog II. Opgaver 1 Gang om Ugen i 2 samlede Timer, 2 Gange om Ugen hjemme. (Adjunkt Steenberg).

Naturlære. (Adjunkt Buchwald).

III R og M. *Schmidts* Fysik S. 1—82,

IV R og M. Læst og repeteret det befalede Pensum.

V. *Schmidts* Fysik S. 1—82. *Jørgensens* Astronomi S. 1—75.

VI. *Jørgensens* Astronomi og det befalede Pensum af *Schmidts* Fysik.

Naturhistorie. (Adjunkt Steenberg).

I S. Efter *Lützens* Lærebog Nr. 2: Krybdyr, Padder, Fiske. Repeteret Pattedyr og Fugle.

I R. Som I S.

II S. Leddyr. Efter *Vaupells* Botanik Formlæren og nogle større Familier blandt Blomsterplanterne.

II R. Som II S.

III S. Orme, Bløddyr, Mennesket. Plantens S sammensætning og Liv. Blomsterplanter.

III R. Som III S.

IV S. Af Botaniken blomsterløse Planter. Repe-
teret det hele Pensum efter *Lütken* og *Vaupell*.

IV. R. Som IV. S.

Skrivning. (Overlærer Müller).

Disciplene ere blevne øvede i Skjønsskrift efter *Eddeliens'* Forskrifter; i IIS ere tillige de græske Bogstaver indøvede.

Tegning. (Timelærer Ottosen).

I R. Andet og tredje Hefte af *C. Rasmussens* Fortegninger.

II R og III r. „Store Konturer“ af *Hetsch* tegnede i formindsket Størrelse efter Øjemaal.

Sang. (Timelærer Ottosen).

Ved Skoleaarets Begyndelse deltog 108 af Skolens Disciple i Sangøvelserne. Heraf sang 36 Sopran, 32 Alt, 11 Tenor, 29 Bas; 28 vare kasserede af Mangel paa Gehør, og hos 18 vare Stemmerne i Overgang, eller de vare fritagne ifølge Lægeattest. Ved Sangøvelserne er saa vidt muligt fulgt den af Sanginspektøren givne Plan for Sangundervisningen i de lærde Skoler.

Gymnastik og Svømning.

Øvelserne i Gymnastik ere foretagne efter „Lærebog i Gymnastik for Skoler og civile Læreanstalter“. Disciplene have været delte i 5 Hold, og alle Klasser have faaet 4 Timers ugentlig Undervisning.

Ved Svømmeøvelsernes Ophør i September 1886 afgave Svømmelærerne følgende Beretning:

Før Sommerferien.							Efter Sommerferien.							
Klasserne.	Antal.	Stramsele.	Tornyster.	Slapsele.	150—200 Al.	600—800 Al.	Fritagne.	Antal.	Stramsele.	Tornyster.	Slapsele.	150—200 Al.	600—800 Al.	Fritagne.
VI.	7				4	2	1	8				8		
V.	13	1	3		7	2		11	1		1	7		2
IV S.	12		2	1	5	2	2	14		1		8	1	4
IV R.	17			2	8	3	4	15	2		2	9	2	
III S.	16	3	2	2	9			22	5	5		12		
III R.	16	2	4		8	1	1	20	6	1	1	10	1	1
II S.	23	9	2	1	10	1		24	5		1	16		2
II R.	22	7	0		13	2		15	3		1	11		
I S.	22	7	7	1	3	2	2	18	9	3	3	2		1
I R.	18	4	6		7		1	12	8	1	1	1		1
Sum	166	33	26	7	74	15	11	159	39	11	9	74	16	3

Skydning.

Øvelserne heri ere foretagne 15 Gange i Aarets Løb med 19 Disciple, hvoraf 8 af VI og 11 af V Klasse. En Discipel, som i Efteraaret havde skudt upaaklageligt, men hvis Nærsynethed derefter var tiltagen, og som erklærede ikke med Brilller at kunne se Skiven og Sigtekornet samtidigt, fritoges, efter at han i 10 Skud kun havde havt een Træffer.

Antal Disciple.	Afstand i Alen.	Antal			Points.	
		Skud.	Points.	Træffere.	Totalsum.	Middeltal.
8	100	80	157	76	233	2,91
19	175	1335	2005	1133	3138	2,35
Summa		1415	2162	1209	3371	2,38

Der er gjort ialt 1415 Skud, hvoraf V Klasse har skudt 130 Skud paa 100 Alen; de øvrige Skud ere gjorte paa 175 Alen sammen med VI Klasse. Med Remingtonriflen er der gjort ialt 1109 Skud, med Ingeniørkarabinen 225 Skud.

I støttet Anslag er der gjort 249 Skud; der har ikke kunnet skydes paa længere Afstand end 175 Alen, da en længere Bane vanskeligt kan tilvejebringes.

Ved Præmieskydningen den 5te Maj blev der paa 175 Alen gjort 5 Skud af hver Discipel (medregnet ovenfor). 3 Disciple fik i de 5 Skud hver 12 Points; ved første Omskydning fik Winther 3die Præmie, og ved anden Omskydning fik Fledelius 1ste Præmie, Schjøth 2den Præmie.

Boldklubben har ogsaa i dette Skoleaar holdt Øvelser, der ere blevne ledede af Adjunkt Steenberg.

Skolebeneficier og Legater.

Skolepengene ere i de 4 nederste Klasser 120 $\mathcal{K}$ aarlig, i de 2 øverste 144 $\mathcal{K}$. Betalingen erlægges til Skolens Kasserer kvartalsvis forud, og betales Skolepengene ikke i rette Tid, er det paalagt Rektor at formene vedkommende Discipel Adgang til Undervisningen. En Sjettedel af Disciplene kan faa Friplads, og desuden raader Skolen over 1470 $\mathcal{K}$ til aarlig Uddeling i Stipendier. Fripladserne og Stipendierne bortgives af Ministeriet paa Rektors Indstilling. Begjæring herom maa indgives i August Maaned efter det nye Skoleaars Begyndelse, og til Brug herved benyttes et trykt Schema, der skal

udfyldes af Ansøgeren og attesteres af to Ministeriet bekendte Mænd. Et saadant Schema faaes hos Rektor, og anden Ansøgning behøves ikke. Den, der en Gang har erholdt et Skolebeneficium, behøver, skjønt et Skolebeneficium kun tilstaaes for et Aar ad Gangen, ikke atter at søge, da Skolen selv indstiller til Bibeholdelse af Stipendiet og dets eventuelle Forhøjelse. Beneficieaaret regnes fra 1ste Oktober.

Realister have kun Adgang til hel eller halv Friplads. De studerende Disciple kunne baade erholde Friplads (hel eller halv) og Stipendium til Skolepengenes Betaling samt, udover dette, Penge til at oplægge. Oplagspengene udbetales først, naar vedkommende Discipel er bleven Student; den ene Trediedel udbetales da strax her ved Skolen af Skolens Kasserer. De to andre Trediedele sendes til Universitetskvæsturen i Kjøbenhavn, og den ene Trediedel af disse udbetales Studenten ved Nytaarstid, naar han beviser, at han har fortsat sine Studier med Flid, den sidste Trediedel, naar han har bestaaet filosofisk Examen.

I indeværende Aar have Beneficierne været saaledes fordelte ifølge Ministeriets Skrivelse af 2den Oktober 1886.

I. *Fri Undervisning og højeste Stipendium:*

S. J. Petersen.

II. *Fri Undervisning og laveste Stipendium:*

Arn. Nielsen, H. Rasmussen (V), Fledelius, A. V. Jacobsen (IV S).

III. *Fri Undervisning:*

Chr. Vestergaard, Erh. Rasmussen, R. Helms, Bentzen, Erh. Nielsen, Rosenmeier (IV S), Claudius,

O. Sihm, Em. Pedersen, Thomsen, Elberling, Jørgensen (III S), H. P. Hansen (II S), P. Pedersen (II S).

IV. *Undervisning for nedsat Betaling og mellemste Stipendium:*

Winther, Abell, A. Pedersen, P. Pedersen (III S).

V. *Undervisning for nedsat Betaling:*

Bech (VI), A. Westergaard, Schmidt (IV R), P. Nielsen (IV R), Bech (IV R), Mørch, Brammer, Laurson (III R), Høfler, Malling, Elley, Drost.

VI. *Højeste Stipendium:*

Jørgensen (IV S), J. Hansen (III S), Grabow, Ebbesen, Theilgaard.

VII. *Mellemste Stipendium:*

Nansen, Anderskouw, Gydesen, Lassen (II S), Rosenmeier (II S).

VIII. *Laveste Stipendium:*

Sihm (III S), Moth.

Ved Ministeriets Skrivelse af 4de Oktoher tilstodes der S. Sander-Larsen extraordinær Friplads for Skoleaaret, og ved Skrivelse af 15de Oktober Gorm og Carl Pedersen (I S) hver 70 Kr. af Stipendieoverskuds-fonden til dermed at betale Skolepenge, samt endvidere ved Skrivelse af 7de Januar 90 Kr. til Jul. Nielsen og 60 Kr. til Klingemann af samme Fond til samme Øjemed.

Flidsbelønninger af Flensborgs Legat tildeltes N. Nielsen (V) og Jørgensen (III S).

Adjunkt Bruuns Legat tilfaldt Rosenmeier (IV S) og Claudius.

Af Stipendieoverskudsfondens Midler tilstodes ved Ministeriets Skrivelse af 15de Oktober 200 Kr. til H. Siboni, N. J. Sørensen, Frantzen, W. Müller og Fledelius, 150 Kr. til Nathansen og C. Dabelsten Jensen.

VI. Videnskabelige Samlinger.

Skolens Bibliothek har i det forløbne Aar faaet en betydelig og værdifuld Tilvæxt ved Overlærer Jørgensens Gave samt ved Gave og tildels Om-tuskning fra Aarhus Kathedralskole og Aarhus Stifts-bibliothek. Da der imidlertid i Løbet af inde-værende Finantsaar vil udkomme et Tillægskatalog, indeholdende alle de Bøger, hvormed Bibliotheket er blevet forøget siden 1876, da sidste Tillægskatalog udkom, optages der i dette Aars Skoleprogram ingen Fortegnelse over de nye Bøger. Det tilføjes, at Adjunkt Steenberg er Skolens Bibliothekar, og at man ved Henvendelse til ham vil kunne faa Bøger til Laans under lagttagelse af de for Udlaan af Skolens Bibliothek foreskrevne Regler.

Discipelbibliotheket.

Der er foretaget en Omordning af Bibliotheket, hvorved tillige en Del Bøger ere udskudte eller overførte til Skolens Bibliothek. Nogle af de ud-skudte Bøger ere erstattede af nye Exemplarer, og Bibliotheket er desuden forøget med 146 nye Bøger. Der er udarbejdet et nyt Katalog over Bibliotheket.

Udtog af Discipelbibliothekets Regnskab.

(Juni 1886—Juni 1887.)

Indtægt:

Kassebeholdning fra forrige Aar.....	240	Sk	31	Sk
Deltagernes Bidrag.....	126	—	—	—
Salg af Kataloger.....	15	—	60	—
Penge fundne i Skolegaarden.....	—	—	22	—
Et halvt Aars Renter.....	3	—	12	—
	<u>385</u>	Sk	<u>25</u>	Sk

Udgift:

Trykning af et nyt Katalog.....	45	Sk	—	Sk
Indkjøbte Bøger.....	209	—	20	—
Indbinding (herunder Reparationer).....	100	—	—	—
	<u>354</u>	Sk	<u>20</u>	Sk
Altsaa Kassebeholdning	31	Sk	5	Sk

VII. Udtog af Skolens Regnskaber

for Finantsaaret fra 1. April 1886 til 31. Marts 1887.

A. Den egentlige Skolekasse.

	Indtægt:		Sk	Sk
1. Renter af Skolens Kapitalformue og Kassebeholdning.....	194	25		
2. Tiendeindtægter.....	3,347	10		
3. Horsens Kirkers Bidrag.....	200	—		
4. Skolekontingenter.....	15,941	50		
5. Stipendieoverskudsfondens Tilskud.....	3,000	—		
6. Af Svanes Legat.....	2,150	—		
7. Forskjellige ubestemte ekstraordinære Indtægter...	240	—		
8. Tilskud fra den almindelige Skolefond.....	15,961	38		
Summa Indtægt	<u>41,034</u>	<u>23</u>		

Udgift:		ℳ	Ør
1. Lærernes Lønninger.....		22,850	”
2. Honorar for Inspektion og Tilsyn med Bogsaml.		300	”
3. Pedellens Løn.....	264 ℳ ” Ør		
og Samme for Skoleopvartning.....	40 — ” —		
		304	”
4. Vederlag til Lærere for Tab af Andel i Skolepen- gengene.....		48	”
5. Vederlag for Rettelse af skriftlige Arbejder.....		2,452	80
6. Timeundervisning		6,170	50
7. Pensioner.....		2,056	90
8. Tilskud til Bibliotheket og videnskabelige Appa- rater.....		797	42
9. Bygningernes aarlige Vedligeholdelse.....		546	79
10. Sammes Hovedstandsættelse.....		1,196	50
11. Lejeafgift af Badelokale m. m.		80	”
12. Inventariets Vedligeholdelse.....		975	33
13. Brændselsforbrødenheder		458	75
14. Belysningsforbrødenheder.....		40	”
15. Skatter og Afgifter.....		278	62
16. Regnskabsføring.....		600	”
17. Forskjellige løbende Udgifter:	ℳ	Ør	
a. Rengjøring.....	442	”	
b. Porto, Protokoller, Skrivematerialier og Afskrivning.....	389	61	
c. Programmer og Skolehøjtideligheder	297	85	
d. Andre Udgifter.....	35	32	
		1,164	78
18. Disciplenes Indøvelse i Skydevaabens Brug.....		225	25
19. Dyrtidstillæg til Lærere		1,276	12
		<hr/>	
	Summa Udgift	41,821	76
	Sammenholdes hermed Indtægten	41,034	23
		<hr/>	
viser sig en Kapital-Tilbagegang af.....		787	53
men, da den kontant Beholdning, der overførtes fra forrige Finantsaar, beløb.....		3,760	75
		<hr/>	
var der ved Aarets Slutning et Overskud i den egentlige Skolekasse af.....		2,973	22
		<hr/>	

B. Legaterne til Skolens Bibliothek.

Indtægt:		ℳ	Ør
1. Renter		6	21
2. Jordleje		209	83
		<hr/>	
	Lateris	215	97

	<i>ℳ</i>	<i>Ør</i>
Transport	216	04
3. Teilmanns Legat.....	40	"
4. Skolekassens Tilskud	797	42
Summa Indtægt	<u>1,053</u>	<u>46</u>

Udgift:

1. Indkjøbte Bøger og disses Indbinding.....	1,039	51
2. De fysiske og naturhistoriske Samlinger.....	13	95
Summa Udgift, der er lig Indtægten	<u>1,053</u>	<u>46</u>

C. Flensborgs Legat.

	<i>ℳ</i>	<i>Ør</i>
Indtægt:		
1. Renter	5	61
2. Jordleje	208	"
Summa Indtægt	<u>213</u>	<u>61</u>

Udgift:

Indkjøbte Bøger og disses Indbinding ialt.....	301	75
Sammenholdes hermed Indtægten	<u>213</u>	<u>61</u>
har Tilbagegangen for Aaret været.....	88	14
men, da Legatets kontante Beholdning fra forrige Aar udgjorde.....	<u>90</u>	<u>93</u>
var Kassebeholdningen den 31. Marts 1887 altsaa	<u>2</u>	<u>79</u>

D. Stipendiefonden.

	<i>ℳ</i>	<i>Ør</i>
Indtægt:		
Renter af Fondens Kapitalformue	<u>961</u>	<u>56</u>

Udgift:

Overført til Stipendieoverskudsfondens	<u>961</u>	<u>56</u>
--	------------	-----------

E. Stipendieoverskudsfondens.

	<i>ℳ</i>	<i>Ør</i>
Indtægt:		
1. Renter af Fondens Kapitalformue	4,918	27
2. Tiendeindtægter.....	969	74
3. Indtægter af Legater.....	1,115	"
4. Afgiften af Hansted Hospital.....	430	50
5. Overført fra Stipendiefonden.....	<u>961</u>	<u>56</u>

Summa Indtægt 8,395. 07

Udgift:		ℳ	Ør
1. Afgift til Skolekassen		3,000	”
2. Do. til 2 Enker i Horsens		80	”
3. Udbetalte Stipendier for Finantsaaret		2,002	”
4. Understøttelse til 7 Studerende		1,300	”
5. Davidsens Legat til 2 Disciple		40	”
6. Skatter af Tiende		7	54
7. Regnskabsførerens Procenter		167	90
	Summa Udgift	6,597	44
	Sammenholdes hermed Indtægten	8,395	7
	fremkommer som Overskud for Finantsaaret	1,797	63
hvortil kommer Fondens kontante Beholdning fra forrige Finantsaar		45	38
	Af disse	1,843	1
er Prioritetsobligations-Massen ved Udlaan i Aarets Løb forøget med	1,200	”	”
og Sparekasse-Tilgodehavendet ligeledes forstørret ved Oplæg af Renten for Aaret med	93	8	”
		1,293	8
følgelig udgjorde Kassebeholdningen d. 31. Marts 1887		549	93

Aars- og Afgangsprøverne 1887.

Skriftlig Prøve.

Fredag den 10de Juni.

8—12.	VI. } V. } Dansk Stil II.	4—8.	VI. } V. } Oversættelse fra Latin.
	IV S. } IV Rr. } Dansk Stil.		IV S. } IV Rr. } Arithmet.
	III S. } III Rr. }		III S. } III Rr. } Udarbejd.

Lørdag den 11te Juni.

8—12.	IV S. } IV Rr. } Geometr. III S. } Udarbejd. III Rr. }	4—8.	IV S. Lat. Stil. IV Rr. Pr. Regning. III S. Lat. Stil. III Rr. Pr. Regning.
-------	---	------	--

Mandag den 13de Juni.

8—12.	VI. } V. } Fransk Stil.	4—8.	VI. } V. } Dansk Stil I.
	IV Rr. } Overs. fra III Rr. } Engelsk.		

Lørdag den 25de Juni.

8—11.	II S. Lat. Stil. II Rr. Tysk Version. I S. Lat. Stil. I Rr. Tysk Version.	4—7.	II S. } II Rr. } Arithmet. I S. } Udarbejd. I Rr. }
-------	--	------	--

Mandag den 27de Juni.

8—11. II S.	} Geometr.	4—7. II S.	} Dansk Stil.
II Rr.		II Rr.	
I S.		I S.	
I Rr.		I Rr.	
	Udarbejd.		

Mundtlig Prøve.**Torsdag den 23de Juni.**

I Sangsalen.

8. VI. Naturlære.

Lørdag den 25de Juni.

I Sangsalen.

8. III S a.	} Græsk.
11. III S b.	

Mandag den 27de Juni.

I Sangsalen.

8. VI. Historie.

4. IV Rr a + b. Geografi.

Tirsdag den 28de Juni.

I Sangsalen.

8. VI a.	} Latin.
4. VI b.	

I Klasseværelse III S.

8. IV Rr c + d. Geografi.

4. IS a.	} Latin.
6. IS b.	

I Klasseværelse III Rr.

8. V a.	} Dansk og Old-
11. V b.	

4. I R. Fransk.

I Naturhistorieklassen.

8. II S a.	} Arithmetik.
11. II S b.	

4. II Rr. Religion.

Onsdag den 29de Juni.

I Sangsalen.

8. IV S a.	} Latin.
4. IV S b.	

I Klasseværelse III S.

8. IV Rr c + d.	} Dansk.
11. IV Rr a + b.	

	I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.
8.	II S b. } Latin.	8.	III Rr a. } Naturhistorie.
11.	II S a. }	10.	III Rr b. }
4.	III S b. } Fransk.	4.	II Rr. Engelsk.
6.	III S a. }		

Torsdag den 30te Juni.

	I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.
8.	IV S b. } Fransk.	8.	IV Rr d. } Matematik.
11.	IV S a. }	11.	IV Rr c. }
5.	VI b. Dansk og Old- nordisk.	4.	IV Rr b. }

	I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.
8.	III Rr b. } Tysk.	8.	V. Engelsk.
10.	III Rr a. }		
4.	I S b. } Arithmetik.	4.	II Rr. Tysk.
6.	I S a. }		

Fredag den 1ste Juli.

	I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.
8.	VI a. Dansk og Old- nordisk.	8.	IV Rr a. Matematik.
4.	IV S a. } Historie.		
6.	IV S b. }		

	I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.
8.	III S a. } Latin.	8.	III Rr a + IV M. } Engelsk.
11.	III S b. }	11.	III Rr b + III M. }
4.	I S a. } Religion.	4.	III S b. } Naturhistorie.
6.	I S b. }	6.	III S a. }

Lørdag den 2den Juli.

	I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.
8.	IV R. Fransk.	8.	V b. } Naturlære.
		10.	V a. }
		4.	II S a. } Religion.
		6.	II S b. }

I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. III S a. }	} Tysk.	8. I S b. }	} Naturhistorie.
11. III S b. }		11. I S a. }	
4. III Rr b. }	} Arithmetik.	4. II Rr.	Naturhistorie.
6. III Rr a. }		6. I Rr.	Naturhistorie.

Mandag den 4de Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. VI a. }	} Fransk.	8. III Rr a. }	} Religion.
11. VI b. }		11. III Rr b. }	
4. II S b. }	} Dansk.		
6. II S a. }			
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen. [ ]	
8. I Rr.	Tysk.	8. IV Rr c + b. }	} Naturlære.
12.		IV Rr a. }	

Tirsdag den 5te Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. IV S b. }	} Geografi.	8. IV Rr d }	} Naturlære.
11. IV S a. }		+ IV M. }	
4. V a. }	} Græsk.	4. I Rr.	Religion.
6. V b. }			
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. III S b. }	} Dansk.	8. II Rr.	Dansk.
11. III S a. }			
4. II S a. }	} Geografi.	4. I S a. }	} Historie.
6. II S b. }		6. I S b. }	

Onsdag den 6te Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. VI b. }	} Græsk.	8. III Rr b. }	} Geometri.
11. VI a. }		11. III Rr a. }	
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. I S b. }	} Dansk.	8. IV Rr b + d. }	} Naturhist.
11. I S a. }		11. IV Rr a + c. }	
		4. II Rr.	Geografi.

Tordag den 7de Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. IV S a.	Tysk.	8. II S b.	Historie.
I I. IV S b.		I I. II S a.	
3. IV Rr a + d	Engelsk.	4. II Rr.	Historie.
6. IV Rr b + c			
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. I Rr.	Arithmetik.	8. III S a.	Geometri.
4. III Rr a.	Historie.	I I. III S b.	
6. III Rr b.			

Fredag den 8de Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
10. IV S b.	Mathematik.	8. V b.	Latin.
5. IV S a.		I I. V a.	
		4. II Rr b.	Dansk.
		6. III Rr a.	
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. I Rr.	Geografi.	8. II S a.	Tysk.
4. I S a.	Fransk.	I I. II S b.	
6. I S b.		4. III S b.	Religion.
		6. III S a.	

Lørdag den 9de Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. VI a.	Engelsk.	8. III Rr.	Fransk.
I I. VI b.		4. III S a.	Arithmetik.
5. IV Rr d + c.	Tysk.	6. III S b.	
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. II S b.	Geometri.	8. I Rr.	Dansk.
I I. II S a.		4. I S b.	Geometri.
4. II Rr.	Fransk.	6. I S a.	

Mandag den 11te Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. IV Rr a + b.	Tysk.	8. II Rr.	Arithmetik.
4. IV S.	Græsk.	I I. I Rr.	Historie.

I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklasesn.	
8. I S a.	} Geografi.	4. II S a.	} Naturhistorie.
II. I S b.		6. II S b.	
4. V a.	} Historie		
6. V b.			

Tirsdag den 12te Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. V b.	} Fransk.	8. III S b.	} Historie.
II. V a.		II. III S a.	
4. II S b.	} Fransk.	4. III Rr a.	} Geografi.
6. II S a.		6. III Rr b.	
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. II Rr.	Geometri.	8. IV S a.	} Naturhist.
4. I Rr.	Engelsk.	II. IV S b.	

Onsdag den 13de Juli.

I Sangsalen.		I Klasseværelse III S.	
8. III Rr b.	} Naturl.	8. IV Rr a + b.	} Historie.
II. III Rr a + III M.		II. IV Rr. c + d.	
I Klasseværelse III Rr.		I Naturhistorieklassen.	
8. I S b.	} Tysk.	8. I Rr. Geometri.	
II. I S a.			

Fredag den 24de Juni Kl. 4 afholdes Sangprøve.

Fredag den 24de Juni, Form. Kl. 10, afholdes Optagelsesprøve over de indmeldte Disciple.

Torsdag den 14de Juli, Form. Kl. 11, foretages Translokationen.

Fredag den 19de August, Form. Kl. 10, begynder Undervisningen i det nye Skoleaar.

Disciplenes Forældre og Værger samt Enhver, der har Interesse for Skolen og Undervisningen, indbydes til at overvære Examen og Translokationen.

Horsens lærde Skole, den 8de Juni 1887.

Iversen.

Fortegnelse

over

de Bøger, der skulle bruges i Skoleaaret 1887-88.

I.

- Dansk.* Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog, 4de Afd. Bojesens Sproglære. Müllers Opgaver. H. V. Rasmussens Fortællende Digte.
- Tysk.* Kapers tyske Læsebog for Mellemlklasser. Iversens Grammatik. Kapers Stiløvelser I.
- Fransk.* Jungs franske Elementarbog. Garrigues' Grammatik. Michelsens Stiløvelser I.
- Religion.* Balslevs Lærebog. Assens' mindre Bibelhistorie. Det nye Testamente. En Psalmebog.
- Historie.* Blochs Lærebog for Realskoler, 1ste D. Et historisk Atlas. Jørgensens histor. Tabeller.
- Geografi.* Granzows Geografi Nr. 2. Et Atlas, f. Ex. Erslevs eller Hveisels.
- Mathematik.* Jul. Petersens Arithmetik og Geometri. Meiers Regnebog II.
- Naturhistorie.* Lützens Zoologi Nr. 2 (nyeste Udg.) Naturhistorisk Atlas. Vaupells Botanik.
-

- I S. særskilt. Kern og Krebs' Læsebog. Madvigs Grammatik. Iversens Stiløvelser.
- I Rr. særskilt. Listovs eng. Ledetraad, I. og II.
-

II.

- Dansk.* Agerskov, Nørregaard og Strøms Læsebog, 5te Afd. Bojesens Sproglære. Arentzen og Thorsteinssons nord. Mythologi. H. V. Rasmussens Fortællende Digte.

- Tysk.* Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser. Iversens Grammatik. Kapers Stiløvelser I.
- Fransk.* Jungs Læseb. for Mellemlklasser. Garrigues' Grammatik. Michelsens Stiløvelser I. Pios franske Ord til Udenadslæren.
- Religion.* Balslevs Lærebog. Assens' Bibelhist. Det nye Testamente. En Psalmebog.
- Historie.* Blochs Lærebog for Realskoler, 1ste Del. Et historisk Atlas. Jørgensens histor. Tabeller.
- Geografi.* Granzows Geografi Nr. 2. Et Atlas, f. Ex. Erslevs eller Hveisels.
- Mathematik.* Jul. Petersens Arithmetik og Geometri. Meiers Regnebog II. Buchwald og Steenberg: Konstruktionsbog I.
- Naturhistorie.* Lützens Zoologi Nr. 2 (nyeste Udg.). Vaupells Botanik.
-

- II S. særkilt. Kern og Krebs' Læsebog. Cæsar d. b. Gallico. Blochs Ovid I. Madvigs Grammatik. Iversens Stiløvelser.
- II Rr. særskilt. Listovs Ledetraad, 2den Afdeling. Sammes engelske Læsestykker, 1ste Afdeling.
-

III.

- Dansk.* Dorphs græsk-rom. Mythologi. Bojesens Sproglære.
- Tysk.* Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser. Iversens Grammatik. Kapers Stiløvelser II.
- Fransk.* Jungs Læsebog for Mellemlklasser. Garrigues' Grammatik. Michelsens Stiløvelser I og II. Pio: Franske Ord til Udenadslæren.
- Religion.* Balslevs Lærebog. Assens' Bibelhist. Det nye Testamente. En Psalmebog. Bergs Bibelhaandbog.
- Historie.* Blochs Lærebog for Realskoler, 1—2. Del. Et hist. Atlas. Jørgensens histor. Tabeller.
- Geografi.* Granzows Geografi Nr. 2. Et Atlas, f. Ex. Erslevs eller Hveisels.
- Mathematik.* Jul. Petersens Arithmetik og Algebra I & II. og Geometri. Buchwald og Steenberg: Konstruktionsbog II.
- Naturhistorie.* Lützens Zoologi Nr. 2 (nyeste Udg.). Vaupells Botanik.

- III Rr. særskilt. Listovs eng. Læsestykker I. og II. og The Eng. Reader. Løkkes mindre Grammatik. Marryat: The children of the new forest. Hansen og Magnussens Opg. t. eng. Versioner. S. Müllers Haandbog. Schmidts Naturlære.
- III S. særkilt. Wellers Livius. Blochs Ovid. Ciceros Taler ved Madvig. Madvigs Grammatik. Iversens Stiløvelser. Bergs Forskole og Grammatik.
- III M. særskilt. Listov: The Engl. Reader. Løkkes mindre Grammatik. Marryat: The children of the new forest.

IV.

- Tysk.* Kaper og Simonsens Læsebog for de højere Klasser. Iversens Grammatik. Kapers Stiløvelser II.
- Fransk.* Borrings études litt. (nyeste Udg.). Garrigues' Grammatik. Pios Ord til Udenadslæren. Marmier: Histoires allemandes et scandinaves. Michelsens Stiløvelser II.
- Historie.* Blochs Lærebog for Realskoler, 1—2. Del. Rhodes eller Putzgers histor. Schulatlas. Erslevs histor. Atlas til Norden. Jørgensens histor. Tabeller.
- Geografi.* Et Atlas. Granzows Geografi Nr. 2.
- Mathematik.* Julius Petersens Arithmetik og Algebra I & II og Geometri. En femcifret Logarithmetabel (helst Lalandes). Buchwald og Steenberg; Konstruktionsbog II.

— — —

- IV S. særkilt. Ciceros Taler ved Madvig. Livius 25de Bog, Virgils Æneide 1ste Bog. Madvigs Grammatik. Iversens Stiløvelser. Thomsens Antikviteter. Xenofons Anabasis V. Homers Odyssee III. Bergs græske Grammatik. Sigurd Müllers danske Literaturhistorie.
- IV Rr. særskilt. Listov: The English Reader med Glossarium og Eng. Forf. i Udvalg I. Løkkes Grammatik. Boysens eng. Digte. Hansen og Magnussens Opgaver til engelske Versioner. Marryat: The children of the new forest. S. Müllers Haandbog. Schmidts Naturlære Rønnings danske Literaturhistorie.
- IV M. særskilt. Listov: The Engl. Reader og Eng. Forf. i Udvalg I. Løkkes mindre Grammatik. Marryat: The children of the new forest. Schmidts Naturlære.
-

V.

- Dansk og Oldnordisk.* Sigurd Müllers Literaturhistorie. Wimmers oldn. Læsebog. Iversens oldn. Grammatik. Dorphs Digtarterne. W. Horns Hovedværker II.
- Latin.* Livius 21de og 22de Bog. Cicero Disp. Tuscul. Horats' Oder. Virg. Æn., 1ste Bog. Tregders Literaturhistorie.
- Græsk.* Herodot 9de Bog. Homers Iliade 13de o. f. Lukian ved Gertz. Tregders Mythologi.
- Fransk.* Baruël og Michelsen: Franske Prosastykker. Garrigues' Grammatik. Giedes Stiløvelser. Michelsens Stiløvelser II.
- Engelsk.* Listov: The English Reader med Glossarium. Løkkes mindre Grammatik. Marryat: The children of the new forest.
- Historie.* Thriges Lærebog i Oldtidens Historie. Thriges Lærebog i Nordens Historie. Blochs Lærebog for Realskoler. Rhodes eller Putzgers histor. Schulatlas. Erslevs histor. Atlas til Norden. Jørgensens histor. Tabeller. Thomsens romerske og Christensens græske Antikviteter.
- Naturlære.* Prytz' Lærebog.

VI.

- Dansk og Oldnordisk.* Sig. Müllers Literaturhistorie. Wimmers oldn. Læsebog. Iversens oldn. Grammatik. W. Horns Hovedværker I.
- Latin.* Horats' Oder og Breve. Ciceros Taler ved Madvig og Disp Tuscul. Virgils Æn. 3die Bog.
- Græsk.* Petersens Anthologi. Platos Protagoras. Lukian ved Gertz. Odyssee V—XI. Tregders Literaturhistorie. Tregders Mythologi.
- Fransk.* Baruël og Michelsen: Franske Prosastykker. Garrigues' Grammatik. Giedes Stiløvelser.
- Engelsk.* Listov: The Engl. Reader med Glossarium og Eng. Forf. i Udvalg II. Løkkes Grammatik. Macaulay: Lord Clive and Warren Hastings, bearbejdet v. Bøddeker. Berlin 1876.
- Historie.* Thriges Lærebog i Nordens Historie. Thriges Lærebog i Oldtidens Historie. Blochs Lærebog for Realskoler. Rhodes eller Putzgers histor. Schulatlas. Erslevs Atlas til Norden. Jørgensens histor. Tabeller.
- Naturlære.* Schmidts Naturlære. Jørgensens Astronomi.